

Kontakten

Ericsson
LM

Nr 3

1951

LM-ARNAS TIDNING

Kontakten

LM-arnas tidning

Ansvarig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigv. Eklund, tel. 453
Red.-sekr.: Sten Stomberg, tel. 457

Redaktionskommitté:

Herman Berglund, Vtv, tel. 475
John Ericsson, Vkc, tel. 633
N Fredriksson, Vt 19, tel. 1319
H Nilsson, Vt 22, tel. 722

Lokalredaktörer:

K-R Staf, Ermi, tel. 83; E Hellström, Sieverts Kabelverk, tel. 319; B Westerland, SER, tel. 344; S von Melsted, SRA, tel. 211; M Steiner, Kabelverket, Älvsjö, tel. 31; B Larsson, Alpha, tel. 23; K Wästfelt, SIB, tel. 569; P Nyhult, Rifa tel. 109; C G Löfgren, FÖB; E Wandel, GR; U Swensson, Katrineholm; U Erling, Söderhamn; B Pettersson, Karlskrona

Omslagsbild:

Direktör Nils Kallerman demonstrerar vid Plastutställningens öppnande AB Alphas monter för prinsessan Sibylla och passade samtidigt på att överlämna ett par grammofonskivor till den höga gästen.

Ur innehållet:

Sida

År 1950 i siffror.....	43
Kontakt mellan koncernens företagsnämnder.....	45
Skyddsmedaljering.....	46
1 miljon pupinspolar.....	46
Rädda Kalle i Karlskrona.....	46
Labyrintlotsning.....	47
Över 1 miljon reläer tillverkas årligen vid Vt 39.....	48
1 000 LM-are deltog i verkskyddets totalövning.....	50
Sällskapet LME har firat 25-årsjubileum.....	52
Hemma och borta.....	53
Sett och hört.....	54
En ödesdiger nysexplosion.....	55
Alphakurs för arbetsledare.....	55
SER sett med tecknarens ritstift.....	55
Göteborgsfilialen dirigeras från höga höjder.....	56
Karlskrona mästare i innehandboll.....	57
Bra individuella resultat vid korp-skyttet.....	57

LME:s forskningsstipendier utdelade

Telefonaktiebolaget L M Ericssons Stiftelse för främjande av elektroteknisk forskning har av årets stipendiemedel utdelat 16 000 kr i stipendier.

Civilingenjörerna Lars Block och Erland Cassel har fått vardera 1 500 kr för studier i England och Holland inom elektronikresp. ultrahögfrekvensområdet; civilingen-

Manuskript

till nästa nummer av KONTAKTEN bör vara redaktionen tillhanda senast den 30 juli

Resestipendier

1951 års resestipendier har av styrelsen för Telefonaktiebolaget L M Ericssons stiftelse utdelats till följande personer: Vid Huvudfabriken till ingenjör Erik Atterling, Ck, 1 100 kr för språkstudier i England samt besök vid engelska och holländska telefonfabriker; herr Torgny Attersjö, Vi, 1 000 kr för språkstudier i England samt besök vid engelska företag; herr Arthur Eriksson, K 27, och ingenjör Gösta Nyström, Vtu, 2 000 kr för studier av lärlingsutbildning samt TWI-systemet vid engelska industrier; herr Bertil Gråberg, Eb, 1 100 kr för språkstudier i Frankrike, herrar Eric Hellemo och Rickard Hägg, K 13, 600 kr för studier av avsyning och mätteknik vid svenska industrier; ingenjör Roland Kaufeldt, Vtt, 1 000 kr för studiebesök hos tillverkare av lindnings- och uppspolningsmaskiner i England; ingenjör Gunnar Mattson, Zs, 1 000 kr för teletekniska studier i Schweiz; ingenjör Lars Sandberg, Nf, 900 kr för språkstudier i Spanien.

Vid AB Alpha till ingenjör Nils Ahlberg 1 100 kr för besök vid plastindustrier i Danmark, Holland och England. Vid FÖB till ingenjör Rolf Svangren 400 kr för språkstudier i England.

Vid Kabelverket till ingenjör Joel Berg 800 kr för studieresa till England för språkstudier samt industribesök.

Vid AB Rifa till ingenjör P O Harris 1 100 kr för studier av tillverkning av mätapparater m. m. i Tyskland, Österrike och Schweiz.

Sammanlagt hade 39 ansökningar inkommit.

Personalförändringar vid Rifa

Överingenjör C Å Trapp lämnade den 15 april sin befattning vid AB Rifa för att övergå till annan verksamhet.

Efter den i samband därmed genomförda omorganisationen fungerar civilingenjör Tord Bohlin som chef för laboratoriet och konstruktionsavdelningen. Som ny verkstadschef har inträtt civilingenjör S Brahme, tidigare verksam vid huvudfabriken.

jör Göran Flodman 2 000 kr för studier i USA inom mikrovägsområdet, teknologie licentiat Gunnar Fant 2 000 kr för tal-språksundersökningar vid Kungl. Tekniska Högskolan; civilingenjör Gunnar Kihlberg 2 000 kr för licentiatstudier vid Chalmers Tekniska Högskola och civilingenjör Sven-Olof Öhrvik 1 500 kr för licentiatstudier vid Kungl. Tekniska Högskolan; ingenjörerna Kjell Anvret 2 000 kr och Bertil Lundgren 1 500 kr för bedrivande av studier vid Kungl. Tekniska Högskolan, ingenjör Lars Larsson 2 000 kr för bedrivande av studier vid Chalmers Tekniska Högskola.

Jubileumsutställning på Skansen

Såsom ett led i firandet av Telefonaktiebolaget LM Ericssons 75-årsjubileum har i de stora hallarna nedanför rulltrappan vid Huvudentrén på Skansen öppnats en utställning som belyser telefoniens och teleteknikens utveckling.

Den högtidliga invigningen ägde rum den 8 juni i närvaro av många LM-are, representanter för främmande makters beskickningar och statliga verk. Efter hälsningsanförande av direktör Helge Ericsson, orienterade styrelsens ordförande, generaldirektör Waldemar Borgquist, om de gångna 75 årens utveckling och förklarade utställningen öppnad.

Utställningen, där bl. a. telefonsvararen, Fröken Ur och andra tekniska nyheter för första gången visas för allmänheten är till och med september månad öppen alla dagar mellan klockan 13—21.

Nya ytterdörrskyltar

Då det i samband med verkskyddets övningar visat sig svårt för personalen att hitta har nya beteckningar införts för samtliga ytterdörrar. På de skyltar som uppsatts betyder den första av de röda bokstäverna upptill byggnadens beteckning och den andra i vilket väderstreck dörren är belägen. De vita siffrorna är dörrens nummer. Beteckningen LS 40 betyder sålunda: Låghuset, södra fasaden, dörren till tjänstemannamatsalen. I samband härmed har T-huset omdöpts till östra huset.

Traditionsenlig vårhälsning vid Kabelverket

Den gröna vinterns intåg firades traditionsenligt på fabriksgården vid Kabelverket med sång på valborgsmässoaftnens lunch.

Vädret var i år synnerligen miserabelt. Regnet flöt i strömmar men när tonkaskaderna från sångarna började flöda blev de himmelska makterna mer gungiga och minskade på vätan. Sängen klingade välljudande över den förvånansvärt stora åhörarskaran som samlats för att höra kören och direktör Olssons välkomsttal för våren.

LM-dagen på Skansen

26 augusti

Den 26 augusti är det åter dags för LM-dagen på Skansen, den femte i ordningen. Med anledning av 5-årsjubileet kommer programmet i år att bli något utökad. Liksom under tidigare år kommer de olika fritidssektionerna att medverka med sång, musik, teater m. m.

År 1950 i siffror

Resultatet av bolagets verksamhet under de bägge senaste åren framgår av nedanstående uppställning:

Inkomster

	1950	(milj. kr.)	1949	
Fakturering av levererade produkter	138,2		119,1	
Vinstutdelning på aktier, som bolaget äger	4,2		2,6	
Räntor på pengar, som bolaget lånat ut	6,1		4,5	
Provisioner, licensavgifter o. dyl	7,4		6,7	
Kursvinster	6,0		—0,4	
Diverse inkomster	0,7	162,6	0,8	133,3

Härav har använts till

Material samt tillverknings-, försäljnings- och allmänna omkostnader	67,8		48,9	
Avskrivningar på byggnader, maskiner och inventarier	8,2		8,7	
Nedskrivning på aktier och fordringar minus återvunna nedskrivningar	9,9		9,7	
Avsättning till pensionsstiftelser	6,9		0,5	
Räntor på pengar, som bolaget upplånat	4,0	96,8	3,5	71,3

Av återstoden

	65,8		62,0
--	------	--	------

har tillförts

arbetare	27,7		30,3
tjänstemän, direktion och styrelse	19,5		17,9
stat och kommun (skatter)	7,0		5,9
aktieägare (vinstutdelning)	8,2	62,4	6,2
			60,3

Och resten kvarstår i bolaget

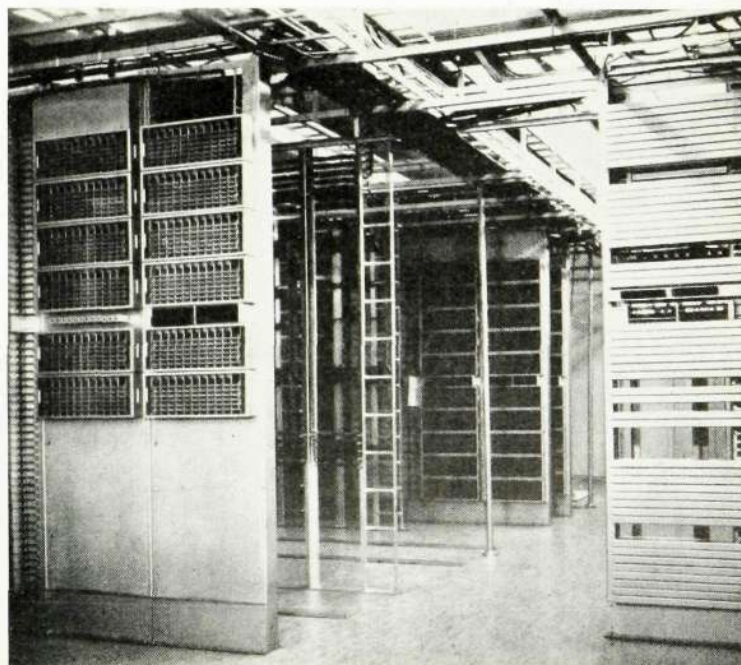
	3,4		1,7
--	-----	--	-----

Faktureringens fördelning på olika marknader framgår av följande tabell:

Marknad	1950		1949	
	milj. kr.	%	milj. kr.	%
Sverige	75,7	55	68,5	58
Övriga Europa	25,6	19	22,9	19
Asien	4,6	3	5,7	5
Afrika	2,8	2	3,2	3
Amerika	29,1	21	18,6	15
Australien	0,4	0	0,2	0
Totalt	138,2	100	119,1	100

Exporten har sålunda utgjort 62,5 milj. kr eller 45 % under 1950 mot 50,6 milj. kr resp. 42 % under år 1949. Ökningen i faktureringen i förhållande till 1949 är totalt 16 %, varav på utlandet 24 % och inom Sverige 10 %. Exporten sker till stor del till dollar-länder, varigenom vårt lands valutaserver tillförs hårdvaluta.

Trots att 1950 års fakturering är den största hittills, var beståndet av ofakturerade order lika stort vid årets slut som vid dess början, på grund av att order inkommit med ca 138 milj. kr. Bolaget har försvarat sin ställning på hittillsvarande marknader och även vunnit insteg på nya. Sålunda har stora order ingått från svenska telegrafverket.

En interiör från den automatiska telefonstationen Sörnäs i Helsingfors, utförd enligt L M Ericssons sidvägssystem med koordinatväljare.

Vidare har Helsingfors beställt utvidgningar av sina automatiska telefonstationer med ca 11 000 linjer. Från Köpenhamn har erhållits beställning på koordinatväljarstationer för ca 83 000 linjer, vilka utgör inledningen till helautomatisering av därvarande telefonnät. En del av arbetet skall utföras i Danmark. Dessutom har tilläggsavtal tecknats med Venezuelas regering om leverans av stationer, apparater, nät, långdistansmaterial och radiolänkar. Denna order uppgår till närmare 27 milj. kr, varvid dock är att märka, att radiolänkarna skall levereras från USA.

Ökningen i utdelningen på aktier från 2,6 milj. kr 1949 till 4,2 1950 sammanhänger nästan helt med bolagets ökade innehav av aktier i Mexikanska Telefon AB Ericsson (MTE). Vid 1950 års ingång ägde bolaget 55 600 aktier i MTE och köpte under året 118 300 aktier. Inköpen har fortsatt under 1951 och nu har bolaget 175 600 aktier av totalt 180 000 st. De 4 400 aktier som ännu finnes på främmande händer skall tvångsinlösas, varigenom bolaget blir ensam innehavare av aktierna i MTE. MTE:s tillgångar består av aktier i och fordringar hos Teléfonos de México S. A., det nya mexikanska telefondriftsbolaget, till vilket företag bolaget har stora leveranser.

Ränteinkomsterna har ökat från 4,5 milj. kr 1949 till 6,1 1950. Ökningen beror på att bolagets krediter ökat i samband med den ökade faktureringen.

Kursvinsterna har uppkommit som en följd av svenska kronans nedvärdering i förhållande till vissa främmande valutor (framför allt dollarn) i september 1949. Vid uppvärderingen av kronan i juli 1946 gjorde bolaget stora förluster. Så blir också fallet, om svenska kronan återigen skulle uppvärderas. I det långa loppet torde dylika inkomster och utgifter mer eller mindre jämna ut varandra.

Kostnaderna för material samt tillverknings-, försäljnings- och allmänna omkostnader har ökat med 19 milj. kr i förhållande till 1949, dvs. lika mycket som faktureringen ökat.

Avsättningen till pensionsstiftelserna har skett med 6,9 milj. kr mot 0,5 milj. kr 1949. Därav har 1,9 kommit den gamla stiftelsen tillgodo. Därutöver har styrelsen beslutat bilda en s. k. fri pensionsstiftelse och avsätta 5 milj. kr till denna.

Lön till arbetare har under 1950 utgått med 27,7 milj. kr mot 30,3 år 1949. Vid bedömning av dessa siffror måste hänsyn tagas till att antalet anställda arbetare i medeltal utgjorde 5 079 år 1950 mot 5 741 år 1949. (I 1949 års styrelseberättelse angavs siffran för 1949 till 5 525, men däri ingick ej hemarbetare.) Ökningen i tjänstemannalöner sammanhänger i stort sett med en planmässig utökning av antalet tjänstemän.

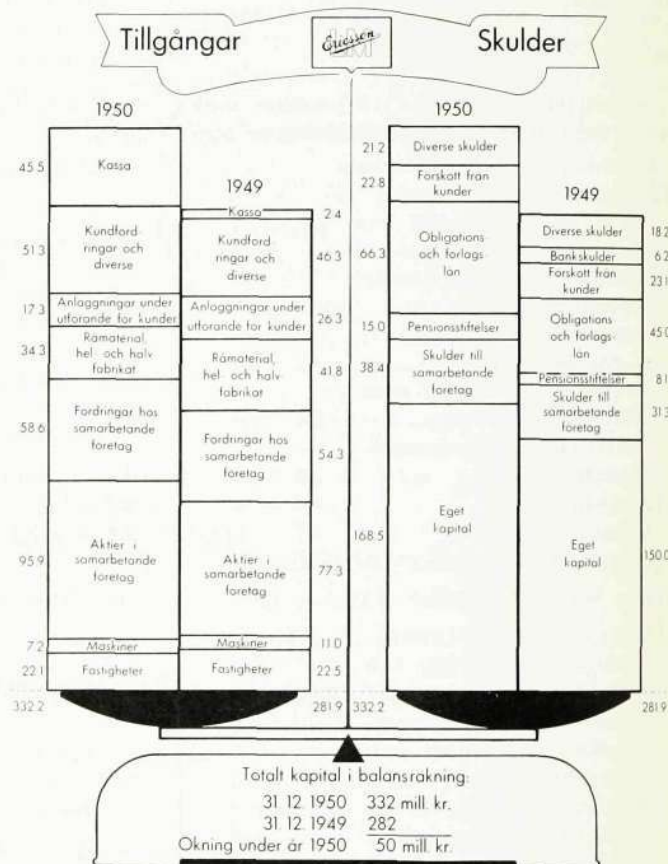
Stegringen i skatteposten sammanhänger med vinstökningen.

Vinsten för året, sedan skatterna dragits av men före utdelning till aktieägarna, uppgår till 11,6 milj. kr mot 7,9 föregående år. Den ökade vinsten beror på den större faktureringen och på vissa extraordinära vinstposter.

Styrelsen föreslår, att årets vinst disponeras så, att

1) till reservfonden avsättes	3,1	milj. kr.
2) i bolaget kvarstannar ytterligare	0,3	3,4 » »
3) till aktieägarna utdelas	8,2	» »
		11,6 milj. kr.

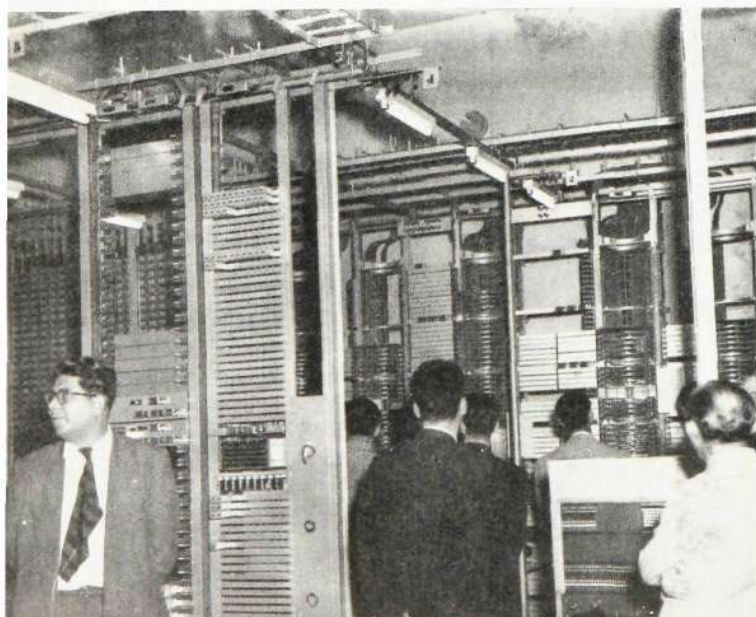
Så övergår vi till att granska förändringarna i bolagets tillgångar och skulder, som framgår av nedanstående balansräkningar för 1949 och 1950 i diagramform:

Som synes av ovanstående diagram har det i bolaget arbetande kapitalet ökat med 50 milj. kr. Ökningen fördelar sig sålunda vad tillgångarna beträffar:

Tillgång	Ökning milj. kr	Minskning milj. kr
Maskiner		4
Aktier i samarbetande bolag	19	
Forordningar i samarbetande bolag	4	
Råmaterial, hel- o. halvfabrikat		8
Anläggningar under utf. f. kunder		9
Kundfordringar och diverse	5	
Kassa	43	
Summa =	71	21
	-21	
Netto =	50	

Den första automatstationen i Venezuela av L M Ericssons tillverkning sattes i drift under juni månad förra året i San Cristóbal i staten Táchira. I samband med invigningen gjorde de inbudna en rundvandring och besåg 500-väljarna i verksamhet.

Ökningen i aktier i samarbetande företag på 19 milj. kr sammansätter sig av dels en ökning på 23 milj. kr genom inköp av ca 118 tusen aktier i Mexikanska Telefon AB Ericsson (MTE), dels en minskning på drygt 4 milj. kr genom försäljning av 580 tusen aktier i Ericsson Telephones Ltd., London (ETL). Inköpet i MTE, som kommenterats ovan under »Utdelning på aktier», kostade 24,4 milj. kr. På denna summa har i bokslutet nedskrivning skett med 1,2 milj. kr med anlitande av tidigare upplagd reserv. Försäljningen av aktierna i ETL inbringade något mer än 17 milj. kr och eftersom bokföringsvärdet var ca 4 milj. kr uppstod en extraordinär bokvinst på ca 13 milj. kr, vilken överfördes till dispositionsfonden.

En god likviditet förutsätter i regel, att likvida medel (= kassa, banktillgodohavanden och kortfristiga fordringar) räcker till att täcka de kortfristiga skulderna. Vad bolaget beträffar har under 1950 en märkbar förbättring ägt rum i kassasituationen. Sålunda har kassan ökat med icke mindre än 43 milj. kr och de kortfristiga fordringarna med 7 milj. kr, under det att de kortfristiga skulderna är oförändrade och bankskulderna nedgått med 6 milj. kr till 0. De likvida medlen är vid årets slut ungefär dubbelt så stora som de kortfristiga skulderna.

Ökningen i kassan är framför allt hänförlig till försäljningen av aktierna i ETL, varom ovan talats, samt till

överlåtelse av ett större fordringsbelopp mot kontant likvid.

Finansiering av investeringarna har skett genom ökning av skulder till samarbetande företag med 7 milj. kr och diverse skulder med 3 milj. kr, varjämte ett nytt förlagslån på ca 21 milj. kr upptagits. Därjämte har bolagets finansiering med egna medel uppgått till 25 milj. kr, varav 7 milj. kr avsatts till pensionsändamål och 18 milj. kr* redovisas som en ökning i bolagets eget kapital.

Man brukar säga, att det egna kapitalet bör vara lika stort som det främmande (= bolagets lån) för att ett företag skall anses vara väl finansierat. Hos vårt bolag är det egna kapitalet 168 milj. kr och det främmande 164. I den senare summan ingår skulder till samarbetande bolag på 38 milj. kr.

G Svalling

* Vinst vid försäljning av 580 tusen aktier i ETL, London, kommenterad under rubriken »Aktier i samarbetande företag»	13
1950 års vinst	11
	24

Avgår: Under 1950 utbetalad utdelning till bolagets aktieägare, hänförlig till år 1949

6
18

Kontakt mellan koncernens företagsnämnder

Ett gemensamt sammanträde med representanter från LME-företagens samtliga företagsnämnder hölls fredagen den 1 juni i Huvudfabriken. Från varje nämnd deltog en representant för arbetare, företagsledning och tjänstemän.

390 ledamöter och suppleanter

Direktör Helge Ericson hälsade de närvarande välkomna och framhöll, att företagsnämnderna har betydelsefulla uppgifter såsom organ för information och samråd inom bolagen. Samarbetsavtalet mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer, vilket träffades i augusti 1946, blev gällande för verkstadsindustrien från och med september 1948. Före tillkomsten av detta avtal fanns vid Huvudfabriken en informationskommitté med uppgifter liknande dem, som företagsnämnderna nu har. Denna kommitté startade sin verksamhet i början av 1946 och hade till mitten av 1948, då den upphörde, haft 13 sammanträden.

Det första företagsnämndssammanträdet inom koncernen hölls hos Ermi den 6 oktober 1948. Därefter följde Huvudfabriken och Alpha den 28 oktober samma år.

Antalet nämnder har sedan stigit och uppgår nu till 17. År 1948 hölls 10 företagsnämndssammanträden. Under 1950 hade antalet ökat till 60. För närvarande berörs 390 ledamöter och suppleanter av företagsnämndernas verksamhet inom koncernen. Det koncernsammanträde, som arrangerats, är avsett för att representanter från olika nämnder skall komma i kontakt med varandra, vilket säkerligen ger goda impulser för det fortsatta arbetet, påpekade herr Ericson. Avsikten är, att koncernsammanträden om möjligt skall äga rum en gång om året.

Bokslutet, konkurrensen och råmaterial-situationen

Deltagarna orienterades av ekonomichefen vid Huvudfabriken, herr Gunnar Svaling, beträffande posterna i vinst- och förlusträkningen och balansräkningen för 1950. Direktör Holger Ohlin gjorde en analys av 1950 års bokslut och nämnde bl. a., att bolagets likviditet är tillfredsställande. Storleken av bolagets egna kapital i förhållande till de fasta investeringarna ger en bild av att finansieringen är ordnad på ett betryggande sätt. Värderingen av fastigheter, maskiner och varulager har gjorts så, att bolaget skall kunna stå sig även i en annan konjunktur än den nu rådande. Bolagets räntabilitet ansåg hr Ohlin vara god.

Direktör Ture Åberg gav en överblick beträffande affärs- och konkurrensläget och ägnade särskilt intresse åt utlandsmark-

naderna. Han framhöll framförallt vikten av att bearbeta nya marknader. Detta är ett arbete på lång sikt, och det kommer att få utföras i hård konkurrens med världens övriga fabrikanter av telefonmateriel.

Direktör Hans Thorelli behandlade råmaterial- och arbetskraftsfrågor. Vi torde klara oss relativt bra beträffande råmaterial detta år och en bit in på nästa år, sade han. Det kan emellertid uppstå en del tränga sektioner, och det kommer kanske bli nödvändigt att i vissa fall använda ersättningsmaterial med de svårigheter och obehag detta innebär. Personalomsättningen, som under något år varit lägre än tidigare, har ånyo visat en tendens att stiga, när det gäller vissa kategorier av manliga anställda.

Den sista punkten på föredragningslistan — Vad är Ert intryck av företagsnämndernas arbete? — utlöste en relativt livlig diskussion. Det framfördes synpunkter på att informationen från sammanträdena måste ägnas intresse, så att resultatet av nämndernas arbete blir känt. Från något håll påpekades vikten av att herrar ordförande efter varje frågas behandling sammanfattar de gjorda diskussionsinläggen så att ledamöterna har en klar bild av resultatet av diskussionen, t. ex. vilka åtgärder som eventuellt skall vidtagas. I övrigt var man ense om att nämnderna har betydelsefulla uppgifter att fylla och att arbetet inom koncernens företagsnämnder går bra.

Skyddsmedaljering

En av de sista dagarna i maj överlämnades vid en enkel högtidlighet i direktionsmatsalen Föreningen för arbetarskydds förtjänsttecken till skyddsombudet Carl Gustaf Landerholm vid Vt 19.

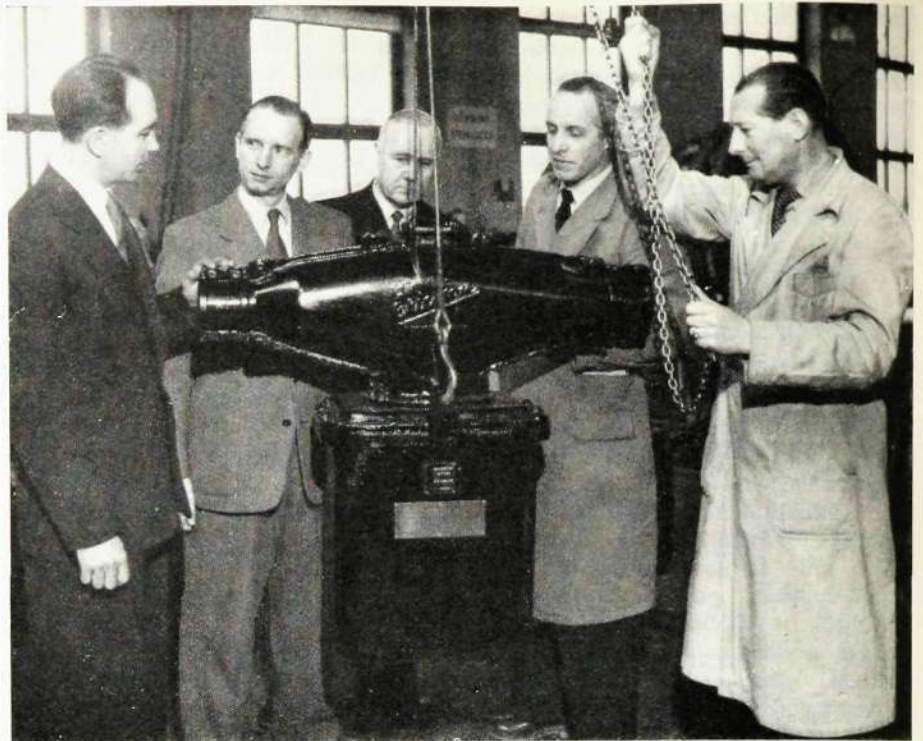
Ingenjör H Boye höll i samband därmed ett anförande och påpekade att antalet olycksfall under de senare åren tyvärr ökat mer och mer. Mycken propaganda har förts för varsamhet och omtanke i både arbete och i trafiken, men detta har ej alltid haft avsedd effekt.

Det är dock inte på alla platser, som olycksfallskurvan fortsatt att stiga, utan på flera håll har man lyckats att undan för undan pressa ned antalet olycksfall. L M Ericsson har tillhört den senare kategorien arbetsplatser. 1944 inträffade vid Huvudfabriken 591 olycksfall, därav 169 trafikolyckor, men 1950 var antalet 214 resp. 68. Antalet olycksfall per 100 årsarbete var under samma tid 18 resp. 8,6.

Som synes är det en kraftig nedgång i olycksfallen sedan 1944 och ing. Boye hoppades att denna skulle hålla i sig ännu, även om stora svårigheter föreligger. En av de förnämsta faktorer som bidragit till att vi kunnat hålla olycksfallen nere är samarbete fortsatte tal. Utan ett impulsgivande samarbete med alla våra skyddsombud skulle vi aldrig kunnat nå detta goda resultat. Det är därför helt naturligt att företaget vill belöna en god och helhjärtad insats från skyddsombudens sida och då vi i år skulle utse kandidat för Föreningen för arbetarskydds förtjänsttecken kunde vi inte finna någon mer meriterad än C G Landerholm som varit skyddsombud sedan mer än elva år tillbaka.

Yrkesinspektör Gösta Sylwan fäste där efter förtjänsttecknet på herr Landerholms rockuppslag. Direktör Hans Thorrelli framförde därefter ledningens tack till den nymedaljerade.

Yrkesinspektör Gösta Sylwan överlämnar Föreningen för arbetarskydds förtjänsttecken till herr Carl Gustaf Landerholm.

1 miljon pupinspolar

Transmissionsavdelningens produktion av pupinspolar har nyligen passerat en milstolpe. Den 24 april i år levererades den 1 000 000:e pupinspolen. Bortsett från ett mindre antal, som tillverkades 1930, skedde produktionsstarten på hösten 1932. Särskilt under åren efter kriget har produktionen ökat väsentligt och med nuvarande produktionstakt når vi nästa miljonstreck redan om 9 à 10 år.

Pupinspolar används för att göra kabelledningar lämpliga för telefoning och

en miljon pupinspolar räcker för en sammanlagd kabelledningslängd motsvarande ca 40 gånger jordens omkrets.

Den pupinbox, som innehåller jubileumspolen, kommer att installeras på Telegrafverkets rikskabel mellan Norrköping och Mjölby och visas på bilden omgiven av »miljonärerna» fr. vänster ing. J Frenning, TpC, ing. G Falkman, ing. N Broberg, förman H Andersson och förman G Ståhl, KV. Produktionen är förlagd till en särskild verkstadsavdelning vid kabelverket i Älvsjö.

Rädda Kalle i Karlskrona

De roliga och slående affischerna »Rädda Kalle», »Fimp-Enoc» och »Glömska Laban» har visat sig vara ett gott propagandamedel för skyddskommittén i Karlskrona.

»Rädda Kalle», som utgivits av AÖO, symboliserar ett bra skyddsombud. Han får sina arbetskamrater att på ett förståndigt sätt visa sin rädsla för farorna i arbetet, och därigenom kan många olycksfall förhindras.

Illustrationen av »Rädda Kalle» har vid Karlskrona-fabriken fått förnyad betydelse på grund av den kopia, som utförts av förman Kindball enligt skyddskommitténs förslag.

Den nya versionen är gjord av masonit och försedd med ledbara armar, notera det antal olycksfall, som inträffat vid fabriken under pågående kvartal. »Rädda Kalle», som också är en energisk man, använder den ena armen till att

notera olycksfall inom fabriken och med den andra pekar han på olycksfall utom arbetet. Genom att sätta upp små brickor med siffror kan man göra jämförelser med olycksfallen som inträffade motsvarande kvartal föregående år.

Labyrint- lotsning

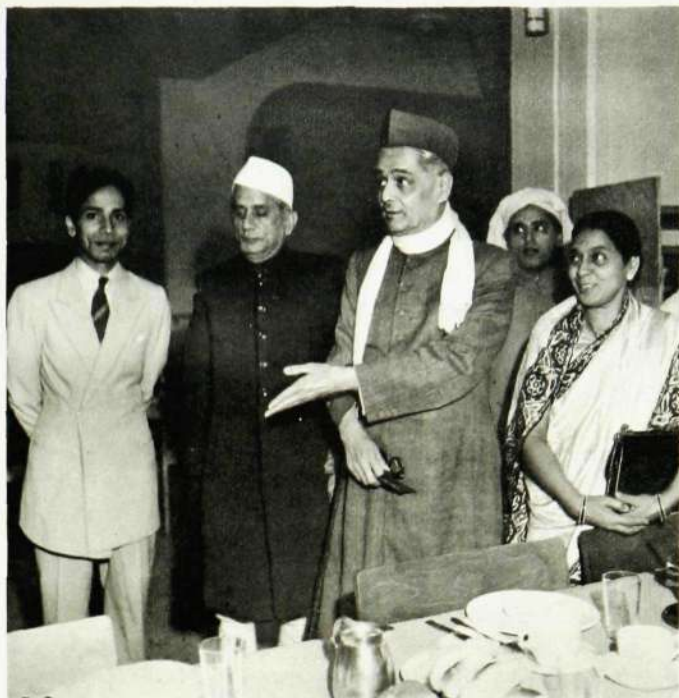
Med L. M. Ericssons anläggning i Mid-sommarkransen, som stod färdig vid årsskiftet 1940—41, hade Sverige, mitt under brinnande krig i Europa, fått sin modernaste fabriksanläggning av större mått. Intresset för anläggningen var från början stort och antalet studiebesökare steg genast till imponerande tal. Under första året, man frestas säga visningsåret, 1941, var antalet besökare ca 3 500, praktiskt taget enbart svenskar. Under åren t. o. m. 1946 visades anläggningen för sammanlagt ca 16 000 personer. Visningarna gick huvudsakligen i Reklamavdelningens regi. År 1947, när gränserna åter öppnats, avlastades Reklamavdelningen från detta uppdrag och startades »Kundtjänst» i vars uppgifter ingick att ta hand om besökare från när och fjärran och presentera anläggningen.

4 000 besökare förra året

— Förra året hade vi ca 4 000 besökare från ett 50-tal länder och ändå måste en mycket sträng gallring göras bland dem som ville se fabriken, framhåller ingenjör *Nils Sköldberg*, som har hand om »Kundtjänsten», *Dfk*. Vi tar i regel endast emot sådana besökare, som har någon anknytning till bolagets verksamhet. Skulle vi inte ha dessa restriktioner kunde vi nog påräkna mellan 20—25 000 besökare per år. Det är lätt att inse vad detta skulle innebära i form av störningar i arbetet om alla dessa skulle släppas innanför grindarna.

Redan tidigt knöts sjökapten Karl Hagstedt till *Dfk*, och till hjälpciceroner för större gruppbesök har dessutom ett 40-

Talmannen i det indiska parlamentet, G V Mavalankar, hade en mängd frågor att ställa till ciceronerna, då han besökte Huvudfabriken och studerade företagets sociala inrättningar.

tal tjänstemän utbildats i ett flertal kurser. Ciceronerna måste äga god kännedom om hela LME-koncernen och vara språkkunniga. Att de även måste fylla vissa fysiska kvalifikationer framgår kanske bäst av att den mest anlitade ciceronen, kapten Hagstedt, under ett år vandrat 575 kilometer med besökare i Huvudfabriken. En nätt liten promenad, som ungefär motsvarar avståndet mellan Stockholm och Oslo. Roar man sig sedan med att lägga ihop höjden av alla de trappor inom fabrikskomplexet, som han under samma tid går uppför, får vi en höjd av ca 8 500 meter, dvs. fyra gånger Kebnekajses höjd.

Ett mönster för modern svensk industri

— Vad är det för folk, som besöker fabriken?

— Ja, först är det våra kunder från alla hörn av världen, berättar ingenjör Sköldberg. Vidare märks personer i statlig och kommunal tjänst — bland dem har även förekommit statsöverhuvud — samt representanter för industri- och affärsföretag som direkt eller indirekt kan påverka våra affärer. Utrikesdepartementet, Svenska Institutet och liknande institutioner vill ofta visa våra anläggningar för framtående utlänningar, då Huvudfabriken enligt deras åsikt är ett mönster för modern svensk industri. Så har vi de årligen återkommande besöken av studiegrupper från tekniska högskolor, tekniska läroverk, tekniska institut, handelshögskolor, handelsinstitut m. m.

Den egyptiske journalisten Tadras Magelli passade på att göra några intervjuer under sin rundvandring i fabriken (bilden t v) och den siamesiske prinsen Essaro Sisowath (bilden t h) följer intresserat ett invecklat löcningsarbete.

— För de anställda med anhöriga har ett antal söndagsvisningar ordnats under senare år. Över 2 800 personer har hittills deltagit i dessa. För nyanställda tjänstemän ordnas första måndagen i varje månad en orientering över LME-koncernen jämte visning av kontor och verkstäder. Den visning för nära 400 pensionärer och guldmedaljörer, som ägde rum förra våren, blev mycket uppskattad av de gamla telefonveteranerna.

Var har Ni hönsgräden?

— Vi, som lotsar så många besökare genom fabriken, får ibland vara med om ganska lustiga episoder. En belgare t. ex. betraktade med stigande intresse de blå pilarna med texten »S Berget», som visar vägen till skyddsrummet. Till slut stannade han framför en av skyltarna och frågade: »Vem är denne monsieur S Berget? Det måste vara en betydande person,

Forts. å sid. 60.

Över 1 miljon reläer tillverkas årligen

— Hur många telefonreläer som gått genom mina händer finns det väl knappast någon som kan räkna ut. Under större delen av mitt liv har jag hållit på med att justera reläer och det hoppas jag få fortsätta med i åtskilliga år ännu, säger den snart 71-åriga veteranen *Gustav Werner* på Vt 39, i en arbetspaus, och låter blicken glida ut över skogen av gröna bladväxter och andra prydnadsblommor, som står uppställda vid maskiner och på hyllor.

— Denna verkstadsavdelning var till en början enbart en justeringsavdelning, medan hopsättningen till färdiga reläer utfördes på en särskild del av den nuvarande finmekaniska avdelningen Vt 19, som då liksom nu svarade för detaljtillverkningen. Sedermera har dessa båda arbetsområden koncentrerats hit, säger föreståndare *Karl Adamsson*. Han har vuxit upp på denna avdelning och då verkställare *Lennart Hultin* efter 50 års tjänst för kort tid sedan pensionerades, blev herr Adamsson hans efterträdare och är nu den yngste avdelningsföreståndaren vid Huvudfabriken.

— Reläerna är en av de viktigaste byggstenarna när man skall göra ett auto-

tiskt telefonsystem, fortsätter föreståndare *Adamsson*. Man skulle kunna säga, att de fungerar såsom mekaniska nervcentra. Varje relä är försett med en magnetspole och dess trådvindlingar genomflytas av en ström, som åstadkommer dragning på ett ankare, som i sin tur förmedlar kontakt och löser ut signaler på olika sätt. Det fordras mycket känsliga fingrar och ett mjukt handlag för att handskas med reläer och därför har Vt 39 blivit den verkstadsavdelning, där vi återfinner de flesta musikererna inom LME-orkestern.

Många musiker är reläjusterare

Gömd bakom ett helt berg av reläer hittar vi orkesterns kassör, *Nils Lindberg*, som är en av de musiker som har flera LM-år bakom sig. Han kom till Huvudfabriken i samband med att LME-orkestern bildades, och under en lång följd av år har han varit förste violinist i ensemblen.

— Jag har varit yrkesmusiker i många år och då jag bytte yrke var det naturligtvis en del svårigheter som tornade upp sig i början. Men undan för undan har allting ordnats på bästa sätt så att jag och mina musikerkolleger känner oss väl

En av de viktigaste byggstenarna i ett automatiskt telefonsystem är reläerna. De fungerar såsom mekaniska nervcentra genom att förmedla kontakt och lösa ut signaler på olika sätt.

Avdelningens båda veteraner, 70-åringarna *Waldemar Ljungqvist* och *Gustav Werner*. Emellan dem föreståndaren *Karl Adamsson*.

Ovan t. v. interiör från Vt 39, som visar ett av transportbanden kring vilka reläjusterarna sitter.

till rätta. Från Vt 39 ombesörjes även utsändningen av grammofonmusiken i högtalarna.

Det är *Eric Burman* i »skåpet» som svarar för denna detalj, men han har etablerat ett intimt samarbete med oss och vi brukar hjälpas åt att sätta ihop lämpliga program och diskuterar även inköp av nya grammofonskivor.

Herr Ljungqvist vet allt om signaljackar

Äldst på Vt 39 är *Waldemar Ljungqvist*, som började på LM redan under förra seklet. Han är född år 1879 och kan räkna 57 tjänsteår i Telefonbolaget. Under alla dessa år har han inte varit borta från arbetet en enda dag på grund av sjukdom och fortfarande tycks hans hälsa vara den allra bästa.

— När jag var ung, berättar den gamle veteranen och gick hem på lördagarna gick jag alltid och längtade att det skulle bli måndag igen för att åter få sätta mig vid arbetsbänken, och det är inte utan att det känns så fortfarande. Herr *Ljungqvist* är en av de morgontidigaste på avdelningen och redan långt innan hans arbetskamrater satt sig till rätta har han kommit igång med sina signaljackar.

— Ja, signaljackar har blivit min lilla specialitet, berättar herr *Ljungqvist*. Då

Fröken *Edit Sundberg*, t. h. på bilden, var den första kvinnan på denna avdelning. Här nitar hon kuts på reläer och skrattar gott när hennes arbetskamrat, fröken *Gerda Stenström* gör en paus vid sin brännapparat för att berätta en rolig historia från »den gamla goda tiden».

jag började på LM fick jag först i sju år hålla till i snickeriet och svarva fötter och ebonitknappar till telefonväxlar, men sedan fick jag strax efter sekelskiftet förflyttning till Blesells avdelning. Lars Magnus Ericsson höll då på med att experimentera fram en ny signaljack och jag fick då hjälpa honom med en del arbeten. Den signaljack som då såg dagens ljus har sedan ägt bestånd i alla år och herr Ljungqvist vet vid det här laget allt om signaljackar som är värt att veta.

En stor del av personalen på Vt är kvinnlig och den första av det könet som började på denna avdelning är fortfarande i tjänst. Det är fröken *Edit Kristina Sundberg* som vi träffar på avdelningen tillsammans med en annan kvinnlig veteran på avdelningen. Fröken Sundberg håller på med att montera ankare på reläer och medan hon betraktar sin fullastade låda med färdiga ankare berättar hon att det var år 1913 som hon för första gången satte sin fot på LM.

Första kvinnan på avdelningen placerades i jungfrubur

— Till en början fick jag sitta inne på ett förråd alldeles ensam och sätta kutisar på fjädrar, säger fröken Sundberg. Nu efteråt kan jag ju erkänna att det var ganska trist att sitta i den lilla »jungfruburen» hela dagen och när jag efter en tid »släpptes» ut på denna avdelning kände jag mig ganska nöjd och glad. Där fick jag börja med att löda och göra förbindningsarbeten. Och att jag trivts med detta arbete bevisas väl bäst med att jag stannat kvar vid samma jobb under alla dessa år. Fröken *Gerda Stenström* är fröken *Sundbergs* närmaste arbetskamrat. Hon började på avdelningen 1919.

— Då var det tre damer före mig på avdelningen, framhåller fröken *Stenström* och ni må tro att vi hade roligt på den tiden bland så många manliga arbetskamrater. Ett glatt leende från fröken *Sundberg* avspeglar att även hon med glädje minns den »gamla goda tiden»

»Musikanterna» Nils Lindberg och Eric Burman diskuterar vilka skivor som skall ingå i dagens gramofonprogram.

En av solstrålarna på Vt 39 är fru *Dagmar Olsson*, som håller på med att koppla och löda likriktare.

Förman *Alrik Bengtsson*, längst t. h., instruerar tre av avdelningens utlänningar. Fr. v. fransmannen *Pierre Tonnelier*, turken *Erol Yontunc* och italienaren *Luigi Ossoniak*.

och med ett »minns du» börjar de båda damerna fördjupa sig i minnenas skattkammare.

Fru *Dagmar Olsson* är en av de yngre damerna på avdelningen. Hon började första gången såsom 20-åring på LM för 10 år sedan med lödningsarbeten på reläer.

— Det var ett både omväxlande och roligt arbete, betygar fru *Olsson*, men olika omständigheter har gjort att jag måste återgå till hemarbete ett par gånger. Att jag varje gång, då allt ordnat upp sig för mig, kommit tillbaka till mitt arbete på 39:an, visar vilken stor dragningskraft reläerna utövar på mig. Bättre och trevligare kamrater får man leta efter och det stora sorlet av utländska röster ger en kontinental fläkt åt hela avdelningen.

Representanter från 19 nationer reläjusterare

Förman *Alrik Bengtsson*, som har hand om de rundgående transportbanden omtalar att Vt 39 är den verkstadsavdelning som har de flesta utlänningarna. För

kort tid sedan gjordes en inventering av antalet nationer som äro representerade på avdelningen och det visade sig då att representanter från 19 olika länder är sysselsatta med reläjustering. Det finns indier, italienare, turkar, fransmän, tjecker, finnar, danskar, norrmän osv.

— Språksvårigheterna är minimala, förklarar herr *Bengtsson*. En av turkarna, som bara varit i Sverige ett par månader talar redan en mycket bra svenska och indiern, som kom till Sverige i samband med *Lingiaden* för ett par år sedan behärskar även de flesta svenska slanguttrycken.

En ungdomlig skara sitter vid ett stort

bord och med ungdomlig entusiasm håller de på med att sätta sig in i reläernas hemligheter. Det är lärlingarna vid LM Ericssons yrkesskola som här får kontakt med verkstadsarbete. Under överinseende av den ungdomlige instruktören, *Per Olof Lundberg*, får lärlingarna lära sig yrkesfinnerna vid reläjustering.

Reläjusterare-veteranen, *Gustaf Werner*, går just förbi och han kastar ett öga på
Forts. å sid. 60.

Ungdomsinstruktören *Per Olof Lundberg*, (t. h.), instruerar lärlingen *Kurt Ivar Johansson* i de rätta handgreppen vid reläjustering.

1 000 LM-are deltog i verkskyddets totalövning

En av de största verkskyddsövningar som hittills ägt rum i Stockholm utspelades i maj månad i L M Ericssons komplex i Midsommarkransen. Närmare 1 000 LM-are och hemvärnare deltog i övningen, som var uppdelad i två omgångar. Såsom överledare fungerade ingenjör *Fredrik Markman*, tillsammans med sina ställföreträdare, ingenjörerna *Uno Johansson*, *Nils Sköldberg* och *Olof Wibeck*.

Båda övningarna fick ett mycket verklighetstroget förlopp och deltagarna fick gripa in med att släcka katastrofbränder, jaga sabotörer, rädda instängda genom att bryta sig igenom tjocka betongmurar och hjälpa skadade. Då samtliga skador inrapporterades till verkskyddscentralen så gott som omedelbart efter ett fingerat flyganfall, rädde här en förtätd stämning. Verkskyddsledaren, ingenjör *Sven Herlitz*, och ställföreträdande verkskyddsledaren, ingenjör *John Ericsson*, delade ut order till sina tjänstegrensledare och dessa sattes på hårda prov, men det visade sig att de med glans bemästrade situationen. Tack vare kortvägsförbindelse erhöll ledningen snabbt kompletterande information om läget.

En fientlig flygare, som hamnat inom området från ett störtat flygplan, vållade dock ledningen en del besvär. Han inrapporterades från ett flertal ställen, men kunde gripas först under övningens slutskede.

Den ambulansförare, som för ett ögonblick ställde ifrån sig bilen för att uträtta ett ärende inne i byggnaden, blev ganska konfunderad, när han upptäckte, att den inte stod kvar när han åter kom ut. Han hade nämligen glömt ta ur nyckeln och under tiden hade den fientliga flygaren varit framme och försvunnit med bilen.

Brandmanskapet arbetade med att släcka bränder och drog fram slangar med både fart och precision. Gasskyddstjänstens mannar sanerade gasbelagt område. Sjukvården arbetade intensivt med att omhänderta alla skadade.

Tekniska tjänsten hade många besvärliga problem att lösa.

Efter övningarna samlades deltagarna i tjänstemannamatsalen, där byrådirektör *Erik Thomé* förrättade kritik. Han framhöll, att god vilja och snabb fatning präglade övningen, varför verkskyddet väl bestått sitt eldprov. Verkskyddsinspektör

Bror Meurling gav en elege för det intresse som visats, såväl under utbildningstiden som i den omfattande övningen.

Övningsledare var ingenjör *Fredrik Markman*. Hans uppehållsplats markerades av en vit flagga, som bars av en ordonnans.

På bilden nedan ett bärslag i verksamhet med transport av en sårad.

Längst ned en realistisk bild som visar hemvärnets resoluta uppträdande vid undersökning av ett störtat fientligt flygplan.

Direktör Knut Kåell var tjänstegrensledare för tekniska tjänsten, som har hand om transporter, avstängning av ledningar samt röjning m. m. Här ger han en order som vidarebefordras med en ordonnans.

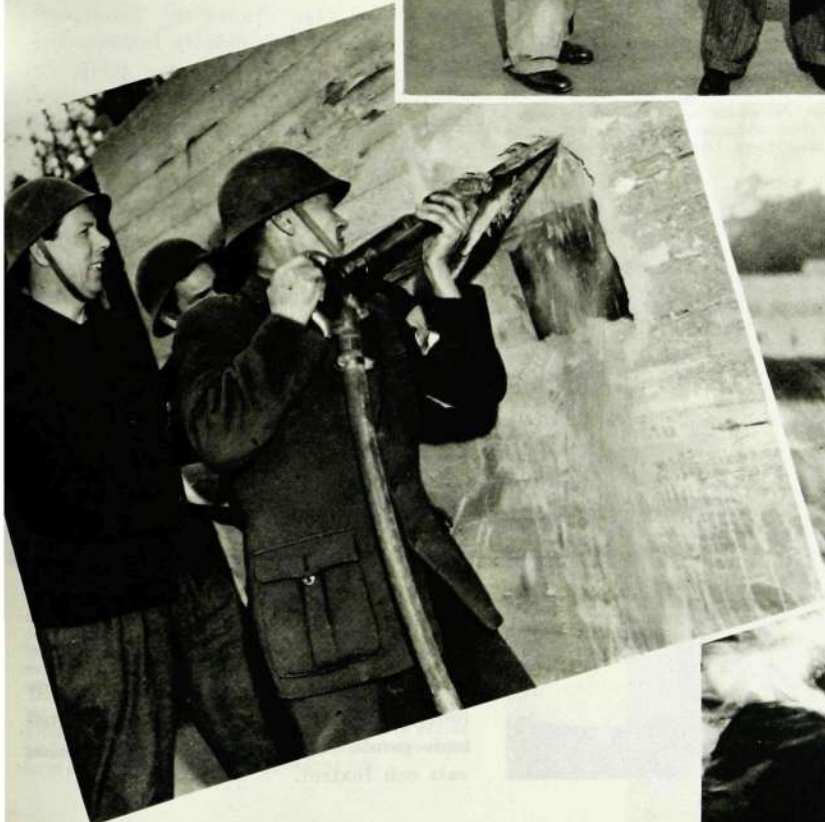
Ställföreträdande verkskyddsledaren, ingenjör John Ericsson, överlägger med tjänstegrensledaren för sjukvården, ingenjör Eric Wiberg, om en uppkommen situation.

Nedan röjningsmanskap i färd med att genombryta en tjock betongmur för att befria några inneslängda.

Nedan t. h. en sjukvårdare söker rädda en skadad undan lågorna.

En fientlig flygare har tagits till fånga av Hemvärnet på bilden t. v. Här avväpnas den tillfångatagne av ingenjör B Sellén.

Sällskapet LME har firat sitt 25-årsjubileum

Sällskapet LME firar i år sitt 25-årsjubileum och vårfesten som förlagts till Berns salonger präglades av en glad jubileumsstämning. Anslutningen var rekordartad och i det närmaste 350 personer från Huvudfabriken och dotterbolagen bänkade sig kring de dukade borden som dekorerats med små handmikrotelefoner som enkom för detta tillfälle pressats vid Alpha.

Sällskapets ordförande, dr C G Aurell höll välkomstalet, varvid han särskilt vände sig till de inbjudna tidigare ordförandena och tackade dem för deras in-

Colombiansk samling

Under direktör Holger Ohlins sydamerikanska resa råkade besöket i Bogotá sammanfalla med chefsskiftet i det colombianska dotterbolaget. Med anledning härav anordnade den svenska och colombian-

ska personalen en fest, vid vilken denna bild togs. I mittraden ses fr. v. den tillträdande chefen ingenjör Arne Stein, direktör Holger Ohlin, fru Englund, den avgående chefen, ing. S O Englund samt bolagets advokat, dr Arturo Castilla Saiz.

satser. Talet till kvinnan hölls av tekn. lic. Bertil Håård, som i spirituella och kvicka vändningar hyllade det täcka könet. Direktör Helge Ericson avslutade talens rad med att erinra om att han var med om sällskapets första vårfest för 25 år sedan och då höll talet för kvinnan, varefter han tackade för maten och lyckönskade Sällskapet till jubileet.

Överst i. v. stillar prinsessan Törnrosa (Birgit Lindgren) sin hunger efter den 1 000-åriga sömnen, medan Marianne Runefäldt och Inger Chilberg höjer ett varnande finger.

Därunder de båda ordensprydda spexveteranerna, ingenjörerna Gösta Grönwall och Victor Söderström, omgivna av »black and white». Fru Britt Attevall (vit) och fröken Märtha Ullman (svart).

Nedan demonstrerar Sigge Runeberg i framtidslaboratoriet en fantasitelefon som konstruerats av Georg Löfvé vid Telesignalfabriken. Med hjälp av tekniken på »hattarna» överföres tankarna till rätt abonnent. »Men det gäller att tänka sig för innan man tänker» varnar välnaden Arne Gudmark innan experimenten sätts igång. Längst i. h. tre laboratrisor.

Medan gästerna drog sig upp på läktarna dukades borden om med kaffe. Efter ett par danser var det klart för framförandet av ett saltat och rimmat jubileumsspex. Man förflyttades 100 år framåt i tiden och blickade tillbaka på vår nuvarande som en svunnen epok. Man fick göra bekantkap med en del nya uppfinningar såsom »tanketelefoner» och »tidstelefoner» i en tid då allting tycktes vara möjligt.

Deltagarna i spexet skilde sig med heder från sina uppgifter. Birgit Lindgren, Sieverts Kabelverk, var en förtjusande prinsessa, Sigge Runeberg, Telesignalfabriken, gjorde en dräplig betjänt, Åke Starck, HF, spelade med stor glädje en LM-representant från år 2 051 och Barbro Bohm, FÖB, visade sig vara en humorfrisk kuplettsångerska. En bejublad insats gjorde de båda spökerna Arne Gudmark, HF, och Edvin Wedberg, Sieverts Kabelverk. Fröken Behrit Dammert, Ermi, som läste prologen, skördade stort bifall, liksom Inger Chilberg vid demonstrationen av framtidstelefonerna. Den vältrimmade baletten hade tränats av f. d. Casseflickan, Marianne Runefäldt.

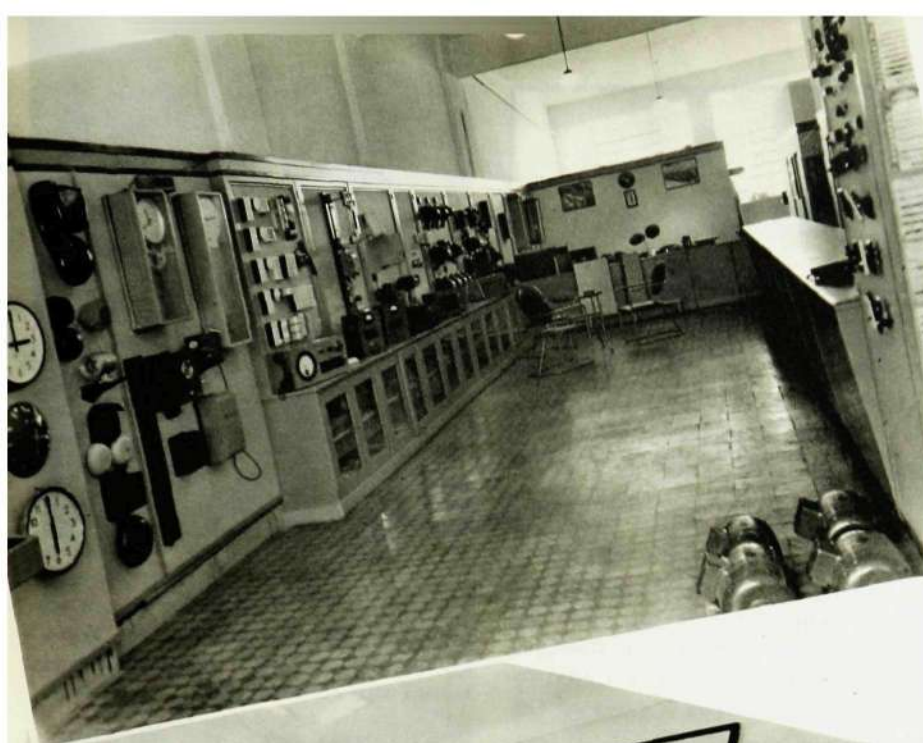
Strax före finalen passade man på att hylla två av spexveteranerna, ingenjörerna Gösta Grönwall och Victor Söderström som skrivit och medverkat i ett stort antal tidigare LM-spex. De fick på scenen mottaga en ordensutmärkelse, varefter de smittade av den allmänna glädjen behöll sina platser på scenen och var med till dess finalkupletten förtonat.

Sedan vidtog dansen på allvar och till tonerna av Conny Carlssons kvintett gled både gamla och unga LM-are ut i rumba, vals och foxtrot.

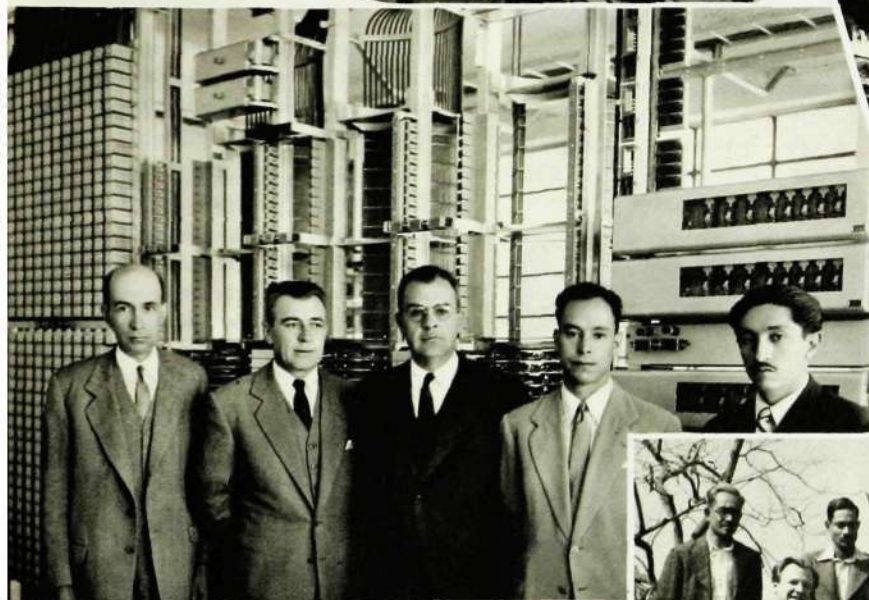
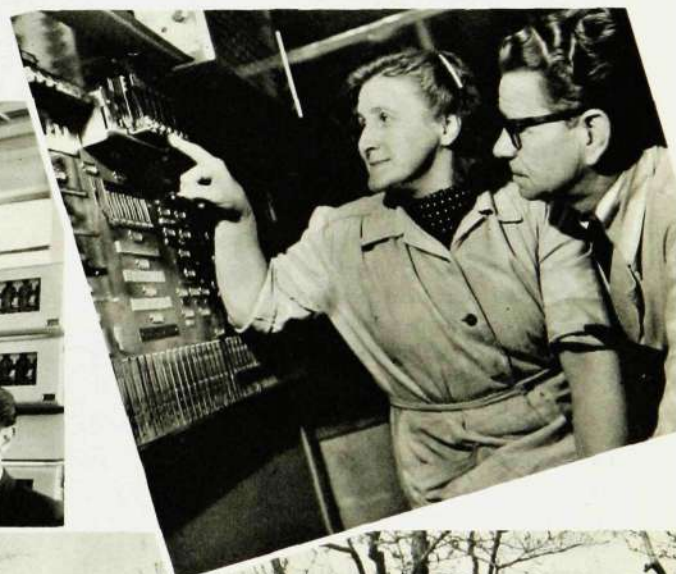
Hemma och borta

Vid filialen i São Paulo, Brasilien, har ordnats en utställning av olika LME-produkter. Bilden t. v. Därunder en monter med LME-telefoner vid en utställning i Lissabon.

På bilden nedan studerar den biträdande engelske transportministern, lord Lucas of Chilworth fru Ingrid Gäls arbete på Vt 39 då han vid ett besök på Huvudfabriken besåg en del verkstadsavdelningar.

Som ett led i propagandan för att skapa kvalitetsmedvetande har på verkstaden uppsatts tavlor där det framgår hur de olika detaljerna fungerar då de sätts in i större sammanhang. På bilden nedan studerar Eric Nilsson och Svea Åbom, Vt 12, en sådan tavla.

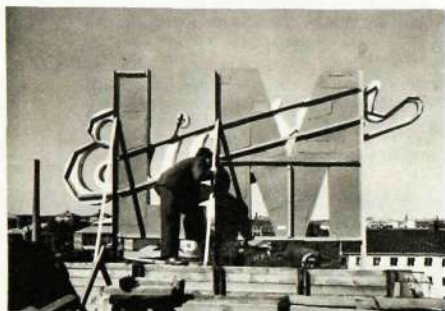

I samband med att den bolivianska telefonstationen i Sucre invigdes togs ovanstående bild. I mitten står José Suarez, verkst. direktör i TASSA. På hans högra sida arbetschefen Pedro Stella, på hans vänstra sida montageledaren Juan Villegas. På båda sidorna två tekniker från TASSA.

Då direktör Ture Åberg i våras gjorde en resa till orienten besökte han bland annat Calcutta varvid bilden t. h. togs då hela personalen vid Calcutta-kontoret samlades på kontorsbyggnadens tak.

Sett och hört

Jätte LM

På tornet ovan intressetrappan har satts upp en jätteskylt med LM Ericssons märke. L—et och M—et är två och en kvarts meter höga medan Ericsson är litet över en meter i höjd. Hela skylten är nära fem meter bred. När mörkret kommer skall namnet lysa i neonskrift genom de nära 40 meter långa neonslingorna som ringla sig utefter konturerna.

His Master's Voice

En LM-pensionär har inspirerats av Husbondens rösts varumärke där en liten hund sitter och lyssnar på musikaliskt välljud. Men för att variera på konfekten har han låtit sin tama huskatt vara den lyssnande parten fast det kanske inte syns så bra på bilden då den råkat bli litet underexponerad.

Teaterfrieri

De livaktiga LME-amatörerna har införlivat Tjechovs »Ett frieri» med sin repertoar. Bilden nedan togs vid den uppmärksammade premiären i Midsommargården och visar fr. v. Bertil Tordemark som fadern, Inga Forsberg som dottern och Eric Nilsson som friaren.

För trivselns skull

För ökning av trivseln i arbetet har man på ett stort trivselmöte i Grönköping beslutat kräva att chefer och andra personer med s. k. pondus förbjudas tillträde till arbetsplatserna.

Grönköpings Veckoblad

Dubbelexponering

Den livaktiga fotoklubben vid Huvudfabriken firade för kort tid sedan sin femåriga tillvaro med en liten festlighet i direktionsmatsalen, som gick i blyxtljusets tecken.

Men medlemmarna firar inte bara jubileer utan ligger även i för glatta livet med att förkovra sina färdigheter och har fått tillfälle att träna porträttfotografering i en ateljé. Sedan man under en erfaren fotografs ledning fått en allsidig orientering om belysningsförhållanden och hur man bäst skall ordna med skugg-

partier m. m. fick »eleverna» på egen hand göra försök. Även plåtandet av badnymfer ingick i utbildningen och här ses en grupp belåtna LM-fotografer trängas kring spot-lights och strålkastare för att fånga »offren» i focus.

Kvistigt

Kontrollör H Andersson gav upp en hög ton då han fick se ovanstående roliga gubbe på en låda. En spefågel hade så fascinerats av en kvist att han med några enkla streck fått den att anta mänskliga former. »Jag vill inte säga att gubben är lik någon, men den är rolig», påpekar herr Andersson.

Söderhamnsteater

Lördagen den 21 april visade teatergänget sig på styva linan i fabriken matsal där en scen byggts upp.

Den timslånga revyn, som inte saknade inslag av vare sig sång, musik, sketcher eller deklamation, uppskattades livligt av den till ett par hundra personer uppgående publiken. Särskilt under den humoristiska »avklädningsscenen» var man med på noterna.

Teatergänget visade att man med enkla medel och med en smula humor och framåtanda kan komma ganska långt.

Efter kabaren spelade »Berras» orkester upp till dans.

Teatergänget har efter LM-premiären även framfört kabaren i Maråkerbys folkets hus samt i Enånger. Efter dessa framträdanden har Tommys orkester stått för dansmusiken. Såväl »Berras» som Tommys orkestrar äro LM-produkter.

På bilderna synes B Neij sjunga »Till kärlek blott skapades våren» för Nina Luccie i duetten »Sweetheart» samt S Olsson sjunga »Sonny Boy».

Den nystartade manskören vid Söderhamnsfabriken framträdde under ledning av förm. Post i matsalen den sista april med ett trevligt och omväxlande program. Kören visade sig överträffa alla förväntningar när det gällde samklängen, och skall man framhålla någon sång bör det vara »Vaggvisa från Kentucky».

En ödesdiger nysexplosion vid LM

Följande händelse inträffade på verkstadskontoret vid Kungstensgatan 20 för omkring 20 år sedan.

Hos ritkontorschefen, ingenjör Rylander höll ett par av hans mannar på med ett mycket brådskande arbete, en modell till ett mätinstrument.

Till detta behövdes ett hundratal ytterst små kutsar av speciell utformning. Verkmästare Elfstrand, som på den tiden förestod automatsvarvningen, skulle ombesörja att kutsarna kom fram på rekordtid. Att det var ett knäpgöra att få fram de små tingestarna var säkert, ty det dröjde ungefär en vecka innan Elfstrand uppenbarade sig och meddelade att nu hade han kommit så långt att kutsarna var leveransklara. Ingenjör Rylander småmyste belåtet över den glädjande underrättelsen och Elfstrand återvände till sin avdelning för att själv hämta de åtråvärda tingestarna.

En dörr från ritkontoret ledde direkt ner till verkstaden och då jag uppehöll mig strax intill denna fick jag bevittna det tragikomiska slutet på ett veckolångt arbete.

Elfstrand återvände från verkstaden, öppnade dörren, men stod fortfarande kvar på den övre trappavsatsen då han fick en nysattack.

Aiiiiitschi... Instinktivt förde han upp sin ena hand mot näsan och olyckligtvis var det den i vilken han höll kutsarna. En ny nysexplosion följde, varvid de små »grynen» försvann ut i luften och regnade ned genom trappans mörka gap. Att se Elfstrands minspel var både rörande och skrämmande, en blandning av helig vrede och djupaste förtvivlan. Han stod som förstenad en stund och då ingenjör Rylander just fick syn på honom sprang han fram till trappan och frågade Elfstrand var han hade kutsarna.

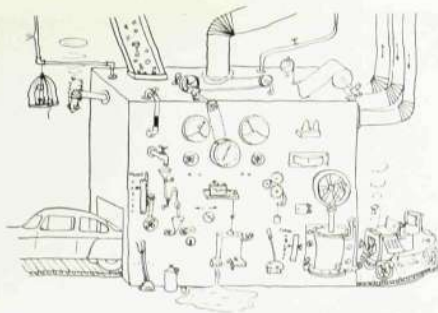
Med tydligt darr på rösten stammade Elfstrand fram att värre elände hade han aldrig varit med om, ty han hade nyst bort dem. Han samlade sig emellertid snabbt efter denna replik och med en kraftig smäll i dörren försvann han till sitt rike igen. Ingenjör Rylander formligen sjönk samman när situationen gick upp för honom och medan han återvände till sin plats igen mumlade han högljutt:

— En sån förskräcklig historia, nu vart allt Elfstrand lessen!

I E

LM-historier

LM-historier är alltid välkomna. Är det någon som har några roliga minnen att berätta så vänd Er till KONTAKTEN.

O dessa fackuttryck

Fackuttryck sammansätts många gånger rent bokstavligt och blir därför ofta missförstådda. Här har en spefågel tecknat ner en AUTO-TRANSFORMATOR som han ser den genom sina humoristiska glasögon.

Klipp ur kollegor

Ærg Dem ikke over alt det det, De ikke kan gøre — fordi De har et job, men tænk på alt det, De måtte undvære — hvis de ikke havde et job!

Bikuben, (Köpenhamn)

Hövligheten är som en luftkudde, som ej har något innehåll, men den mildrar stötarna betydligt.

Vi Tryggare

God ekonomi beror icke alltid på stora inkomster, snarare på förmågan att tygla utgifterna.

Vi och Vårt

Alphakurs för arbetsledare

I september månad 1951 beslutade styrelsen för Alphas Arbetsledareklubb, att framställa en begäran till dir. N Kallerman om bolagets medverkan i en kurs för intern information och fortbildning av företagets arbetsledare. Syftet skulle dessutom vara att genom ett fritt tankeutbyte öka och fördjupa förståelsen för de problem, som företags- och arbetsledning har att lösa. Dir. Kallerman uttryckte sitt gillande av initiativet och lovade att ge detta sitt stöd.

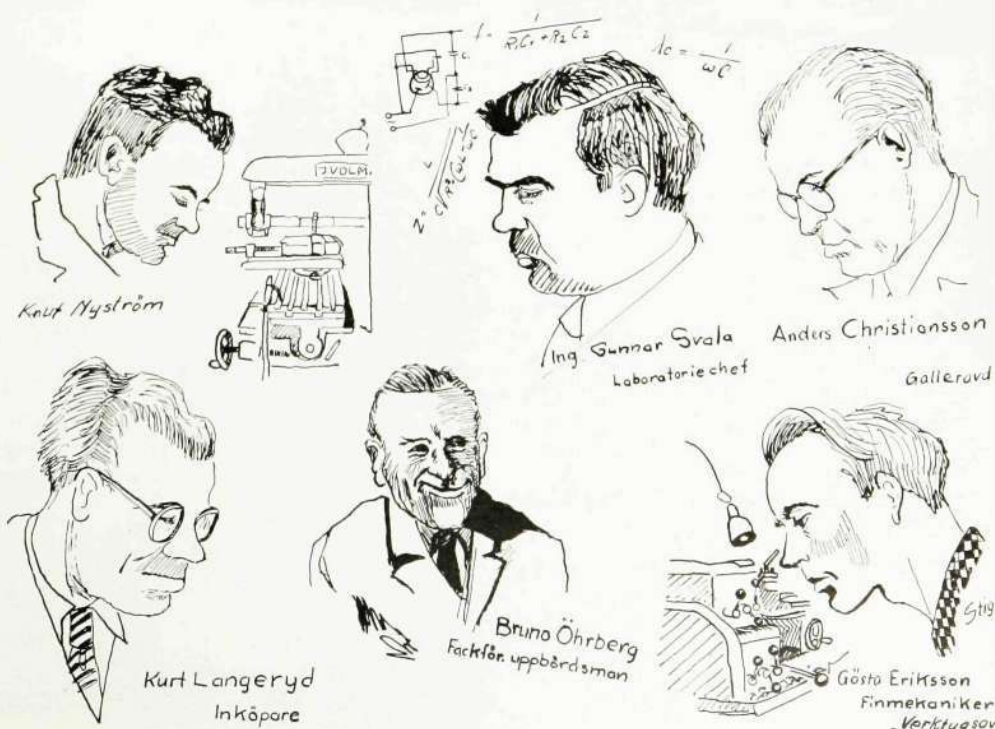
Programmets utformning skedde i samråd med dir. Kallerman. De tjänstemän, som anmodades fungera som inledare vid diskussionsaftnarna, visade stort intresse för saken och ställde sig beredvilligt till förfogande.

Programmet har omfattat frågor rörande ekonomi, försäljning, planering, arbetsstudier, personal, arbetsledning och konstruktionsavdelningens arbetsuppgifter.

Kursen, som startade den 26 oktober 1950 och avslutades den 5 april 1951, hade i genomsnitt samlat 21 personer, vilket utgör ett 60-procentigt deltagande.

Det framgick vid avslutningssammanträdet att man allmänt var av den uppfattningen, att kursen väl fyllt sin uppgift, och man var ense om att kursverksamheten skulle återupptas till hösten. Ramen för verksamheten skulle bli föremål för behandling under sommarens lopp.

SER sett med tecknarens ritstift

Göteborgsfilialen dirigeras ifrån höga höjder

När uddamålet, som definitivt förpassade Göteborgskamraterna ur allsvenska serien, spelades in utom räckhåll för den göteborgske burväktaren, uppstod på Ullevi en sådan tystnad att man enligt en lokalpatriotisk reporter formligen kunde höra hur en cigarrettfimp föll ur en resignerad nypa för att hamna på marken nedanför läktaren.

Samma talande tystnad har vår Göteborgsfilial iakttagit i KONTAKTEN:s spalter. Men nu skall det bli annat av försäkrar filialens energiske chef, disponent *Eskil Hansson*.

Disponent Eskil Hansson, sittande t. v. har samlat sina närmaste medarbetare till en konferens. Stående kamrer Gustaf Prytz. På andra sidan bordet ingenjörerna Birger Magnusson, Gösta Lind och Berth Andersson.

Från de fönster som vetter utåt hamnen har man en imponerande utsikt över älven. Kassörskan, fröken Ingegerd Skoog ses på bilden nedan beundra den vackra tavlån.

namo marknad. I Otterhall, där ett 40-tal personer har sitt dagliga arbete, strålar alla trådar samman från det mångskiftande arbetsfältet, där ett 50-tal montörer är i livlig verksamhet. Nyligen har

automatisk lokaltelefonväxel inmonterats och vid AB Koppartrans har man avslutat ett omfattande arbete för ledningsnät till en tidkontrollanläggning. Andra stora arbeten är brandalarminstallationer vid Papyrus fabriker i Mölndal och Herman Meeths varuhus. Montörerna vid göteborgsfilialen har ofta sina vägar till de stora varven, Götaverken och Eriksberg, där de installerar kommandotelefoner, ekolod och annan telesignalmateriel.

Det var som att komma hem till fadershuset

Disponent Hansson är västgöte till börd och har sålunda djupa rötter i sitt distrikt. Han är en av pionjärerna i SRA, men numera har han vuxit sig så fast i Göta älvstaden, att han som övriga göteborgare går med galoscher på sig när det regnar i London.

Tre av Sieverts-damerna på göteborgsfilialen. Fr. v. fru Gunda Freij, fröken Lisa Johansson och fru Siv Källgren.

Då göteborgsfilialen grundades, dirigerades LME-koncernen från de höga höjderna i Södra Kungstornet, och göteborgarna, som inte ville vara sämre, förlade sina lokaliteter till Otterhall — stadens enda skyskrapa. Där residerade filialen under första åren i en mindre våning, men fick sedan en plats i solen genom att flytta upp ett par etager. Från de fönster, som vetter åt sjösidan, har man nu en storartad utsikt över älven och det pulserande livet i hamnen.

Högkvarter för försäljningen på västra Sverige

Filialen i västkustmetropolen är högkvarter för försäljningen på västra Sverige, och dess distrikt omfattar i stora drag Bohuslän, Västergötland, Dalsland, Halland norr om Halmstad och en del av västra Småland med Jönköping och Vär-

man lagt sista handen vid en av de största brandalarminstallationerna i västra Sverige vid Forshaga Linoleum AB. Vid Jonsereds fabriker har en större

— Då jag 1929 for ner för att organisera försäljningen i Göteborgsdistriktet, var det som att komma hem till fadershuset igen, förklarar filialchefen. Det var Svenska Radioaktiebolaget som först började bearbeta marknaden, men efterhand växte organisationen ut så vi blev representanter även för övriga koncernföretag. Sieverts Kabelverk hade emellertid ett nederlag i Göteborg sedan 1925. Tidigare låg detta på Hultmans holme, men 1939 kunde vi ta Sieverts nuvarande lagerlokaler om ca 500 kvm vid Burggrevegatan i anspråk.

En sammanhållande länk

Filialchefen är den sammanhållande länken mellan de olika LME-företagens representanter i Göteborg. Han delar sin tid med att övervaka försäljningen, de omfattande administrativa uppgifterna och representationsplikterna. Med en humoristisk glimt i ögat är han en mästare i att stämma om den mest trumpna kund till det rätta sinnelaget och få det omfattande göteborgsmaskineriet att fungera utan gnissel. På kvällarna då han går hem, försöker han alltid förlägga sin vandring så att han kan kasta en blick i Bräutigams eller Wennbergs frimärksfönster. Hans filatelistiska intresse är av gammalt datum och hans kunskaper om nyanser och tandningar är hart när outtömliga.

I ett rum intill, där flitens lampa städse brinner med ett klart sken, residerar cheffens närmaste man, den försynte kamrer *Gustaf Prytz*. Han är infödd göteborgare och sedan snart 20 år tillbaka är han knuten till filialen. Det är en stor arbetsbörda som vilar på kamrer *Prytz'* axlar, då han leder kontorsarbetet och även ägnar en stor del av sin tid åt offertarbete.

Mera fotboll för att få andas stockholmsluft!

Försäljningen för FÖB ligger till största delen i ingenjör *Gösta Linds* händer. Han är gammal LM-are och började handskas med telefoner redan i det Cedergrenska bolaget. Han kom till Göteborg såsom ledare för automatiseringsarbetet i mitten av 20-talet. Då detta var avslutat, gjorde han sin entré på filialen, där han redan första dagen gjorde en uppskattad insats genom att komma till tals med en svåråtkomlig kund och övertyga honom om nödvändigheten av att installera en ny automatväxel. Ingenjör *Lind*, som är infödd stockholmare, håller styvt på AIK men nu då den göteborgska representationen i allsvenska serien decimerats åtskilligt har han inte samma möjligheter som förr att andas stockholmsluft.

Herr Tage Lundgren som är representant för Radiola beundrar här ett invecklat servicearbete, som ingenjör Sigurd Rohdin håller på med.

— Ja, idrottsintresset har alltid varit stort vid göteborgsfilialen, kvittrar en glad kvinnlig röst. Det är kassörskan, fröken *Ingegerd Skoog*, som ger luft åt sin handbollsentusiasm, och talar om att ungefär tre fjärdedelar av de manliga anställda är medlemmar i LM:s idrottsförening. Och värt kvinnliga idrottsgarde går inte heller av för häckor, fortsätter fröken *Skoog* i samma andetag, och påpekar att *Gun-Britt Lorné*, som är med i svenska handbollslandslaget, står främst bland idrottsflickorna.

En veteran, som varit med från starten

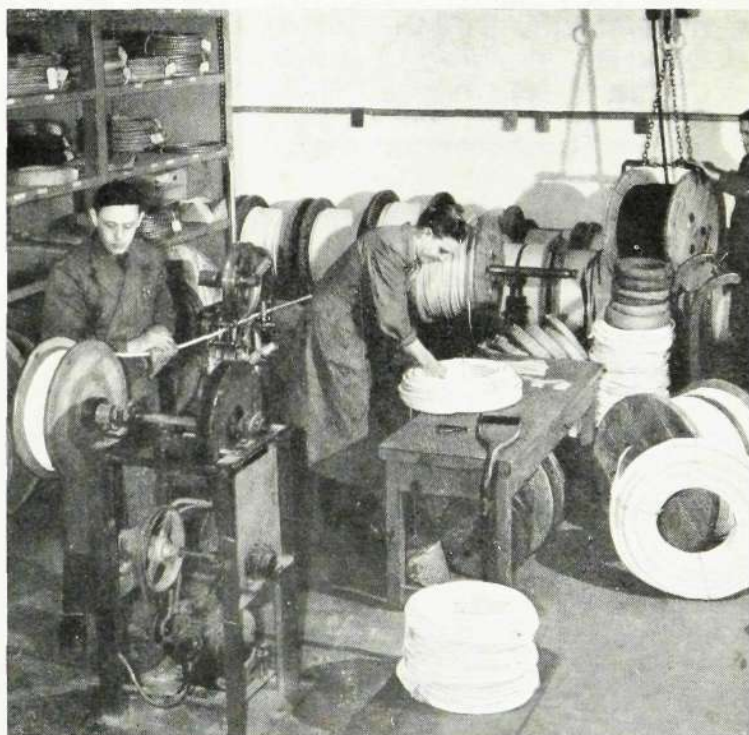
En annan av veteranerna vid göteborgskontoret, som varit med från starten, är ingenjör *Birger Magnusson*. Den sista

maj i år avgick han med pension, men dessförinnan har han tillsammans med sin parhäst ingenjör *Bertil Andersson* svarat för Sieverts representation. Elkraftanläggningarna i västra Sverige har under de sista åren utbyggts betydligt och detta har givit Sieverts-representanterna fullt upp att göra. Radiobolagets angelägenheter i västra Sverige handhas på försäljningssidan av herrar *Sven Håkanson* och *Tage Lundgren*. Den förra svarar för att Radiola finns i alla affärer på landsbygden och *Lundgren*, som vuxit upp inom firman, där han började som yngste man, har hand om kommersen i Göteborg.

DKB erövrar göteborgsindustrier

Driftkontrollbolaget har också ett avdelningskontor i Göteborg, centralt beläget i hörnet av Kungsgatan och V Hamngatan. Det är emellertid intimt förbundet med filialen i Otterhall och fröken *Sonja Petersson* i växel svarar även för DKB:s telefonförbindelser. Avdelningschef är *Bengt Hallin* och han har introducerat Powers hälkortsmaskiner vid ett flertal göteborgsindustrier. Mölnlycke Väverier har en av de största anläggningarna i denna del av landet.

Det skulle naturligtvis föra alldeles för långt att fortsätta denna individuella presentation av göteborgspersonalen, men innan vi sätter punkt skall vi göra ett besök på Sieverts lager på Burggrevegatan, där lagerchefen *Karl Gustaf Andersson* residerar. Han är en av de äldsta medarbetarna i Göteborg och förestod redan på sin tid det Sievertska nederlaget. — Till en början var det endast ett buffertlager vi hade, framhåller herr *Andersson*, men sedan har såväl lokaliteter som

Interiör från Sieverts lager. Det är *Bertil Johansson*, *Kjell Ivarsson* och lagerförman *Rune Bernhardsson*, som fotografen fångat i deras dagliga gärning.

Alpha har de bästa simmarna

Tisdagen den 10 april hölls i Forsgränka Badet koncernmästerskapen i simning. Tio koncernföretag var representerade av ett rekordartat stort antal deltagare, ca 75 stycken. Landsorten företrädde av Karlskronafabriken, som mötte upp med två duktiga simmare.

Samarbetet mellan de arrangerande företagen Alpha, koncernens bästa simmarföretag med direktör Kallerman i spetsen, samt DKB, har varit utmärkt och publiken var syn- och hörbart belåten med tävlingarna.

En stor prissamling hade arrangörerna lyckats skrapa ihop och som prisutdelare fungerade direktör Ramstedt, DKB, assisterad av idrottsledare Forsberg.

Tävlingarna inleddes med lagkapp 5×50 m där HF:s lag stod i särklass och vann på goda 2.42,5, medeltiden för varje man 32,5 sek. per 50 m.

100 m bröstsim seniorer blev en seger för elegant simmande Curt Andersson, Rifa, med Stig Pettersson, Karlskrona, som god tvåa.

Oldboysklasserna 50 m fritt resp. bröstsim vanns båda av Bodén, Telesignal: 50 m fritt överlägset, 50 m bröst med 0,7 sek. Där skulle kanske tiden blivit bättre, om Bodén och 2:an Olseus, DKB, mötts i samma heat. God trea Kallerman, Alpha. 200 m fritt seniorer blev en lätt affär för Alphas rutinerade hellassimmare Thorild, som »maskade» i mål på 2.46,7 sparande sina krafter för 100 m fritt. Stig Pettersson, Karlskrona, som här blev tvåa, hade dock 20 min. tidigare avverkat 100 m bröstsim på 1.28,4, vilket givetvis inte

antalet lagerförda artiklar ökat. I prydliga staplar och lådor ligger de olika sievertprodukterna lagrade och minsta förändring noteras omedelbart i det stora lagerkartoteket.

Innan vi definitivt tar farväl av »lilla London» träffar vi samman med verkställare Gösta Zernbladh och serviceman Einar Jansson. Den senare har varit flera år i Sydamerika och hans historier från brasiliertiden tycks vara outtömliga. Lång tids dagligt umgänge med göteborgsvitsen har dock satt spår efter sig, och med glimten i ögat berättar han, att det var nästan omöjligt att få de sydamerikanska telefonmontörerna att söka efter fel i reläer, ty de var alltid övertygade om att det var fel på »ledningen».

Direktör H Ramstedt förrättar prisutdelning i Forsgränka badet till det segrande laget i långa stafetten.

var befrämjande för hans resultat på 200 m fritt.

Damernas individuella tävling vanns av Birgitta Wennström, Sieverts, med Margit Cederborg, Telesignal, på 2:a plats.

Likaså hemfördes segern i damernas lagkapp av Sieverts damlag.

Tävlingarna avslutades med stafetten 10×50 m, varav 5 frisim- och 5 bröstsimsträckor. Till denna stafett har DKB:s personal skänkt ett ståtligt vandringspris i form av en Orreforsvas att erövras 3 gånger utan ordningsföljd. Något att kämpa om i framtiden! DKB-arna hoppas nämligen få några andra företag ingraverade, innan de för alltid erövrar priset!

De sammanbitet kämpande DKB-arna hemförde här en bejublad seger med Alpha, som på sista sträckan passerade HF, som andra lag.

I pausen gjorde flerfaldiga svenska mästariinnan Anna-Stina Wahlberg och instruktören, vinterbadaren m. m. Bror Frykenstedt en livligt applåderad hoppuppvisning.

O R

Resultat:

De olika företagens poängskörd blev. (Poängen är räknad på så sätt att de sex första deltagarna erhåller poängerna 7, 5, 4, 3, 2, 1. I lagkapp noteras för de tre första 5, 3, 1.) 1) AB Alpha 46 p, 2) Telesignalfabriken 22 p, 3) Sieverts Kabelverk 19 p, 4) AB Rifa 17 p, 5) DKB 14 p, 6) Karlskrona-fabriken 14 p, 7) Huvudfabriken 11 p, 8) FÖB 5 p, 9) Ermi 2 p, 10) SIN 1 p.

Lagkapp 5×50 fritt herrar. 1) Huvudfabriken 2.42,5, 2) Rifa 3.13,8, 3) Alpha.

Lagkapp 10×50 fritt herrar (5 frisim- och 5 bröstsimsträckor). 1) DKB 6.44,4, 2) Alpha 6.51,0, 3) Huvudfabriken 6.54,7.

Lagkapp 3×25 damer. 1) Sieverts 1.10,0, 2) Alpha 1.15,5, 3) Huvudfabriken 1.22,7.

Seniorer 100 m fritt: 1) Curt Andersson, Rifa, 1.07,0, 2) Urban Thorild, Alpha, 1.07,4, 3) K E Andersson, Karlskrona, 1.13,9.

200 m fritt: 1) Urban Thorild, Alpha, 2.46,7, 2) Stig Pettersson, Karlskrona, 3.04,8, 3) O Iller, Alpha, 4.22,7.

100 m bröst: 1) Curt Andersson, Rifa, 1.27,2, 2) Stig Pettersson, Karlskrona, 1.28,4, 3) Sven Åkesson, Alpha, 1.31,8.

Oldboys 50 m fritt: 1) Bodén, Telesignal, 36,5, 2) Sellberg, Alpha, 40,0, 3) Ödman, DKB, 42,3.

50 m bröst: 1) Bodén, Telesignal, 44,1, 2) Olséus, DKB, 44,8, 3) Kallerman, Alpha, 46,0.

Damer: 25 m fritt: 1) Birgitta Wennström, Sieverts, 21,3, 2) Margit Cederborg, Telesignal, 23,0, 3) Gun Persson, Sieverts, 23,4.

Träna simning

Vid AB Alpha i Sundbyberg fortsätter träningen och vid midsommartiden hålls i Ängbybadet avdelningstävlingar i lagkappsimning 5×25 m fritt simsätt. Samtidigt avverkas en del klubbmästerskap.

Vi vid Alpha skulle sätta stort värde på om ytterligare något koncernföretag skulle vilja gå in för simningen så att vi framdeles varje sommar kunde tävla i 10-manna- eller 20-mannasimningar. Detta är eftersträvsvärt ur flera synpunkter. För det första kan framhållas att det knappast finns någon sport som håller fysiken i sådan form som just simningen. Och sedan skulle våra utsikter bli betydligt bättre att »klämma dit» Esselte i deras egen 50-mannasimning.

Urban

Karlskrona överlägsen mästare i Bra individuella innehandboll resultat vid korpskyttet

Det tredje koncernmästerskapet i innehandboll för LME-företagen hölls under söndagen i Karlskrona. Karlskronafabrikens chef, ing. Jacobsson, hälsningstalade samt hoppades på jämna och justa matcher. Segrare i turneringen blev Karlskrona lag I, som genomförde sina matcher utan förlust, därmed försvarande sina två föregående mästerskap.

Första paret ut var Karlskrona II—Göteborg. En trevlig match med jämnt spel och knapp förlust för karlskronaiterna med 7—9. Efter denna match tog dagens segerherrarnas planen i besittning för att mäta sina krafter med Försäljnings AB utvalda »tia». Gamle beprövade Hellaskämpen Särneman försökte med alla till buds stående medel elda sina kamrater till seger men Erwing & Co stod ej att hejda. Segern blev 14—8. I nästa match var Karlskrona II åter i elden och denna gång hette motståndarna LME, Sthlm. Åter en jämn och bra match och så knapp förlust som 8—6 för Karlskrona II. Göteborg höll så på att i följande match ställa till med sensationen att besegra Karlskrona I. Karlskrona-kamraternas beryktade gå-handboll har tydligen trängt igenom i Källes och Adas stad också ty göteborgarna visade upp finfin gåhandboll, som så när gett resultat. Karlskronas skyttar redde emellertid till slut upp det hela och vann matchen med 9—5. Femte omgången såg som parter Försäljnings AB—LME, Sthlm, och här blev det frågan om bästa stockholmslag. FÖB segrade med 14—8.

Andra omgången startade med matchen Karlskrona I—Karlskrona II. Detta blev en av turneringens målrikaste matcher. Karlskrona I:s större rutin fällde utslaget och med 18—7 vanns matchen. Även i därpå följande match gjordes många mål, hela 26 st sammanlagt. FÖB besegrade Göteborg med siffrorna 19—7. Nästa match gick mellan LME, Sthlm—Karlskrona I. Avgörande matchen för karlskronapojkarna om de skulle stå som slutsegrare eller ej. Trots matchens betydelse för deras del visade de ingen nervositet, utan satte högsta speed från början och i den takten kunde inte stockholmarna följa med utan fick ge sig med siffrorna 9—4. Karlskrona II var sedan i tur mot FÖB. FÖB vann efter en segsliten match med 14—11. Så var man framme vid turneringens sista match. Göteborg—LME, Stockholm. Göteborg hade i sin förra match fått sin målvakt skadad och fick nu sätta en av utspelarna i mål. Trots detta gjorde de en alltigenom bra match och förlorade endast med 11—8.

Uppmärksammade spelare i de olika lagen:

LME, Stockholm: Dunling, Rosell, Redholm. LME, Göteborg: Lundin, Larsson, I Johansson. FÖB: Särneman, Östberg, Eriksson. Karlskrona I: Erwing, Nordström, Bengtson, A Nilsson. Karlskrona II: Löfdahl, Nordström, K Svensson.

Som domare fungerade Skoog i 7 matcher, Björkstén i två och Friberg i en. Alla tre skötte sig med den äran. Prisutdelningen förrättades senare vid en gemensam bankett i Frimurarchotellet.

Tabell

Karlskrona I	4	4	0	0	50—24	8
FÖB	4	3	0	1	53—42	6
LME, Sthlm	4	2	0	2	31—37	4
LME, Göteborg	4	1	0	3	31—44	2
Karlskrona II	4	0	0	4	31—49	0

L M-Karlskrona korpmästare i handboll

I en triangelturnering i handboll mellan Kontor & Affär, LME och Försvarsarbetarna om Svenska Livsmedels nyuppsatta vandringspris vann LME över Kontor & Affär med siffrorna 10—7 samt över Försvarsarbetarna med 17—8 och erhöll därmed första inteckningen i det ståtliga vandringspriset.

Under vintern har en korporationsblyxtturnering i handboll utspelats i örlogsstaden varvid ett större antal civila och militära lag möttes. Turneringen var uppdelad i två grupper och i gruppfinalen möttes LME och snickarna som efter en jämn match fick se sig besegrade med 8—7. I slutfinalen möttes LME och segrarna i den andra gruppen, Plåtverkstaden, Örlogsvärvet. Uppgårelsen blev verkligt rafflande och först efter en stark slutspurt lyckades LM-arna ro hem segern. Resultatet blev 10—9.

Och därmed var den ansträngande handbollssäsongen avslutad. Man får hoppas att LM-laget skall hålla formen.

Bertil

Den 6 maj gick årets Korporationsskjutning på St. Skuggan. Det var den 26:e i Sv. Dagbladets regi och 5 500 skyttar från 158 korporationer deltog.

Fjolårets segrare, AGA, svarade för organisationsarbetet och tävlingsexpeditionen på ett förtjänstfullt sätt. Den väldiga apparaten fungerade som ett urverk.

Vädret var inte det allra bästa ur skyttesynpunkt. Stundtals stark sol och hela dagen ryckig bläst. Dock blev resultaten mycket höga. »Byggarna» satte nytt lagrekord med 850 poäng, vilket betyder 94,5 poäng i genomsnitt för de 9 lagmedlemmarna. Även individuellt nåddes mycket höga resultat. I klass 5 noterade S Rodin, Taxi, 99 poäng, ett resultat, som med hänsyn till den hårda blästen, är ofattbart. En hundrapoängare dök även upp. Det var E Larsson, Lv 3, som i klass 1 svarade för fullträffen.

De flesta Ericsson-företagen i Stockholm var med och LME samt S R A (Radiola) lyckades bäst. Radiola belade 2:a platsen i C-gruppen med 779 poäng efter Krigsmaterielverket, som hade 803 poäng. Båda gå nu upp i B-gruppen. L M E fick nöja sig med en 4:e placering på goda 822 poäng. Polisen, som tycks kunna dyka upp, där man minst väntar dem (sköt nu första året i grupp A), klämde upp 832 poäng och belade därmed segern, närmast följd av LME:s »arvfiende» Spårvägen, 826 poäng. Posten och i sista stund upp med 822 poäng, och gick, förargligt nog, före LME vid särskiljningen.

Ett tag på förmiddagen såg det mycket mörkt ut för LME. Lagresultatet var så dåligt att det inte fick plats på anslags-tavlan, det var för många före. Detta inträffade när dir. Thorelli var ute och »inspekterade». Han uttryckte farhågor att LME skulle erhålla en dålig placering i år (det skulle i så fall bli för första gången) och undrade om inte Ericsson-koncernen skulle ställa upp med

Det stronga Karlskronalaget i handboll.

LME-utställning vid Svenska Mässan

Vid Svenska Mässan i Göteborg deltog LME Ericsson med en utställningsmonter

som hade ett dominerande läge i den stora hallen.

ett gemensamt lag i Korporationstävlingen i fortsättningen. Han tröstades dock av skyttechefen dir. Ohlin, som utlovade en betydande stegring av lagresultatet, enär många av de bästa skyttarna ännu ej varit i elden. Skyttechefen känner tydligen sina pappenheimare.

För LME blevo de bästa resultaten:

Kl. 5	1. E Fridzén, Ermi	92 p
	2. K B Olsbro, HF/Cp	89 »
Kl. 4	1. W Cederqvist, Ermi	88 »
	2. W Brolin, GR	83 »
Kl. 3	1. S E Lindberg, Ermi	90 »
	2. L Gustavsson, HF/Vt 15	90 »
Kl. 2	1. B Jernfalk, FÖB	89 »
	2. M Swahn, Ermi	86 »
Kl. 1	1. E Kindstedt, HF/Cp	96 »
	2. Th. Baumbach, HF/Cp	95 »
	3. S Johansson, FÖB/Ams	93 »
	4. S Lundell, FÖB/Ams	93 »

Sammanlagt deltog 85 skyttar från LME varav en kvinna, fru Anna-Lisa Berg, HF/Evp, och hon sköt som en hel karl, 89 poäng.

Vi hoppas att exemplet manar till efterföljd; fler kvinnor med i korpsskyttet! Bland individuella resultat av övriga Ericsson-skyttar kan nämnas:

Kl. 3	1. E Klavö, Rifa	92 p
	2. N Kallerman, Alpha	89 »
	3. O Bull, Sieverts Kabelv.	89 »
	4. G Eklund, Rifa	88 »
	5. H Westin, Radiola	88 »
Kl. 2	1. T Pettersson, Alpha	94 »
	2. G Dahlbom, Sieverts K.-v.	94 »
Kl. 1	1. E Arborelius, Radiola	97 »

Som synes presterades många förnämliga resultat. Men trots Alphachefens, dir. Kallerman, stronga insats, kunde Alpha ej registrera någon större lagframgång.

Skulle Ericssonkoncernen i år haft det ordnat som dir. Thorelli antyde hade Ericsson kommit upp till 840 poäng, vilket medfört en överlägsen seger.

HF:s damer blev koncernmästare

Årets koncernmästerskap i handboll för damer avgjordes söndagen den 6 maj i Eriksdalshallen med FÖB IK som arrangör. Uppgårelsen hade samlat ett oväntat stort deltagarantal.

Som en glädjeglöm måste noteras att ett par nya lag utöver de vanliga framträdde på arenan. Men att framgångarna för Sieverts Kabelverks och Katrineholmsfabrikens damer inte blev så stora måste säkerligen skrivas på att spelarna därifrån hade för liten matchvana. Vilja och energi saknades inte och framgångarna kommer säkerligen med tiden.

Alla lagen spelade bra, men man måste nog ge Huvudfabrikens damer en speciell eloge för deras storartade kämpatakt. Man skulle nästan kunna säga att de med fem damer tog hem koncernmästerskapet. Den som i första hand bidrog till segern var nu som många gånger förr Margit Lööf i målet, ty hon »räddade» även nu LM:s seger.

I Telesignalfabrikens lag finns det många bra spelare och detta lag kommer säkerligen att låta tala om sig. Burvåktaren Harriet Anjou var en av de bästa i laget och gjorde många bra räddningar.

Resultat:

Huvudfabriken—Sieverts Kabelverk 4—1
Telesignalfabriken—Katrineholm 6—1
Huvudfabriken—Radiola 4—2

Final:

Huvudfabriken—Telesignalfabriken 2—0

Hur många flygkilometer?

LME-koncernens medarbetare har mer än de flesta kommit underfund med att tid är pengar och därför utnyttjar de ganska ofta flyget när de skall resa. Hur många flygkilometer tror Ni att de färdades i luften under 1950? Den frågan riktar vi till alla våra läsare och om Ni gissar rätt så har vi ett trevligt pris i överraskning åt Er. Svaren skall före den 10 juli sändas in till KONTAKTEN:s redaktion och breven skall märkas »Flygkilometer».

Problemlösning

Det var en svår uppgift vi hade förelagt våra läsare då vi i förra numret av KONTAKTEN presenterade en bild, som tagits av en flytande göt. Det gällde att avgöra om »krumelurerna» på ytan var fördjupningar eller upphöjningar. Vi kan nu avslöja, att det var bara fördjupningar, men många läsare hade vänt på bilden och därav dragit den slutsatsen att det var fråga om bådadera. Vänder man bilden i sidled med tidningens rygg mot läsaren, framträder fördjupningarna bäst. Först öppnade rätta lösning hade insänts av B Franzon Hf/Go.

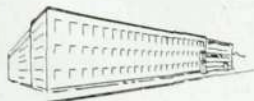
1 MILJON RELÄER *Forts. fr. sid. 49.* vad pojkmarna har för sig. Det är nära 60 år som skiljer dem i ålder, men när det gäller reläer så möts de på halva vägen. Den gamle LM-aren delar med sig av sitt vetande och det ungdomliga auditoriet lyssnar och försöker sedan omsätta de goda råden i praktiken.

LABYRINTLOTSNING *Forts. fr. sid. 47.* eftersom det finns hänvisningspilar till honom överallt.» Ja, det gäller att alltid ha ett svar till hands även på de mest befängda frågor. En annan gång var det en engelsktalande gentleman från ett medelhavsland, som upptäckte den konstnärligt utformade röde hanen, som markerar brandposterna i kontorets korridorer. Han stannade förvånad och frågade: »Var har Ni hönsgräddan?»

— För att ge besökarna en så god bild som möjligt av bolagets organisation och tillverkningsprogram, finns i demonstrationsrummet en världskarta, som sträcker sig över en hel vägg och som visar det nät som knyts samman av LME-intressen i de fem kontinenterna. En annan vägg visar bolagets svenska företag, och levererade automatiska växlar och bär-frekvensutrustningar finns markerade på en särskild karta. Modernisering av den utställda materielen pågår ständigt.

— Kundtjänsten innefattar uppdrag av de mest skiftande slag. Våra uppgifter syftar bl. a. till att på längre sikt göra företaget och dess produkter än mer kända världen runt och att ytterligare öka den goodwill, som är förknippad med namnet L M Ericsson.

FRÅN FÖRETAGSNÄMNDERNA

Aktiebolaget Ermi.

Sammanträde den 26 februari 1951.

Nyval hade förrättats sedan föregående sammanträde. Nämnden har därefter följande sammansättning:

Företagsledningens representanter: hrr G Gerdbem (ordf.), H Avermark, A Drougge, G Heijkenskjöld, A Nerlén.

Tjänstemännens representanter: hrr H Davidsson, J Hagdahl (sekr.), H Niklasson.

Suppleanter: hrr A Nyberg, B Wandin, E Daun.

Arbetarnas representanter: hrr E Andersson, A Carlsson, S E Christensson, T Dahlqvist, T Jacobsson.

Suppleanter: hrr N Lund, Fr. Nyman, B Lingblom, S Ragnelid, E Eriesson.

Förslagsverksamheten

Tre förslag hade behandlats sedan föregående sammanträde. Två av dem belönades med sammanlagt 85 kronor; ett skulle utredas ytterligare.

Våra exportmöjligheter — ett kvalitetsproblem

En stor del av vår tillverkning av elmätare exporteras, sade hr Drougge i ett anförande om exportmöjligheterna. Största delen av exporten går till de nordiska länderna. Även till Polen har de senaste åren skett stora leveranser, men då landet nu startat egen tillverkning av mätare, torde utsiktorna till fortsatta leveranser vara små. Från Turkiet och från vissa sydamerikanska stater har föregående år större beställningar på elmätare kommit än tidigare.

Den tekniska kvaliteten på en elmätare är i stort sett given i och med att konstruktionen fastställts. Tillverkningskvaliteten beror däremot på utförandet av varje individuell mätare. Om tillverkningskvaliteten är god, får mätaren de egenskaper, som den tekniska kvaliteten ger förutsättningar för, och mätaren fyller då de anspråk, som kan ställas på den. Det beror alltså till sist på tillverk-

ningskvaliteten, om en kund blir nöjd med en leverans, eftersom han i förväg känner till den tekniska kvaliteten av beskrivningar och egna prov. Kundernas uppfattning är, att tillverkningskvaliteten på mätarna nu är mindre god än den tidigare har varit. Anmärkningarna gäller bl. a. bristfällig lackering, lösa skruvar och dålig smörjning.

Vid export är dylika fel särskilt beklagliga, ty vi har ganska litet kontakt med dessa kunder och därför mindre möjligheter att rätta till ev. fel. Skall vi kunna öka vår export av elmätare, måste vi därför hålla en hög kvalitet på våra produkter, framhöll hr Drougge.

Kvalitetskontrollen

Kontrollen syftar till, sade hr Heijkenskjöld, att övervaka, att en så hög kvalitet hålls på produkterna, att kunderna blir nöjda. Fordringarna på kvaliteten får dock ej drivas för långt med därav föranledda höga kostnader. Denna kontroll utövas på alla stadier i tillverkningen från de inköpta råvarorna till de leveransklara apparaterna. Kontrollen arbetar emellertid ej i någon motsatsställning till de tillverkande avdelningarna utan i positivt samarbete med dessa och söker få alla i produktionen arbetande kvalitetsmedvetna.

Bland de faktorer, som medverkar till att högre kvalitet och samtidigt låg kostnad kan hållas på produkterna är bl. a. en minskad rörlighet på arbetsmarknaden och därmed höjd skicklighet och ökat ansvar hos personalen, enkla och robusta konstruktioner, möjlighet att alltid köpa fullgott material och kanske framförallt kvalitetssinnad inställning hos alla anställda.

Produktionsmedlen och kvaliteten

En omfattande rationalisering av elmätartillverkningen har skett under de senaste tre åren, sade hr Nerlén. Vi har fått fram nya verktyg för flera svårtillverkade detaljer, som möjliggör tillverkning av bättre detaljer med i många fall mindre antal tempon. Trots de förbättrade verktygen har verkstaden dock svårigheter att hålla kvaliteten så hög som är önskvärt. Här måste vi alla hjälpa till genom att göra vårt bästa, ty många fel beror på slarv och obetänksamhet.

Aktiebolaget Alpha, Uddevalla.

Sammanträde den 7 mars 1951.

Till ny ordförande i nämnden hade bolagsledningen utsett hr Rössel. Som ny ledamot i nämnden ingick hr Bratell.

Orderläget

Under första delen av år 1950 var orderingången nedåtgående, sade herr Rössel. Under senare halvåret har emellertid orderingången ökat. Vid årsskiftet hade företaget beställningar från kunder för ca 10 miljoner kronor, som skulle tillverkas och levereras, och denna siffra har under år 1951 ytterligare stigit. Det verkar därför, som om tillgången på arbete kommer att bli god under år 1951.

Bristen på arbetskraft är särskilt i Sundbyberg mycket kännbar. Även materialsituationen är besvärlig, men bristen på råvaror kommer nog inte att medföra några hinder för produktionen detta år, ansåg han.

Av produktionen under år 1950 hade ca 80 % levererats till koncernföretag. Bolaget exporterade närmare 10 % av produktionen. Då emellertid en del av de produkter, som levererats till koncernföretagen, senare exporterats, torde ca 25 % av produktionen ha exporterats. Uddevallas andel av omsättningen uppgick till ca 10 %.

På grund av att sysselsättningen i början av det gångna året var mindre god och produktionskapaciteten därför ej helt kunde utnyttjas, hade verksamheten icke lämnat något större överskott.

Musik under arbetet

Utsändning i den lokala högtalaranläggningen av radioprogrammet »Musik under arbetet» föreslogs av herr Ljungberg. Detta program utsändes på en för bolaget mindre lämplig tidpunkt, då det delvis kolliderar med lunchen, framhöll herr Jarkander. Musikunderhållningen bör nog ej heller sändas för lång tid i taget, då den i så fall verkar tröttnande, framhöll han. Som ett sätt att få mera omväx-

lande program föreslogs byte av skivor mellan fabrikena i Sundbyberg och Uddevalla.

Förslagsverksamheten

Tre förslag hade inlämnats till förslagskommittén. Inget av dem kunde emellertid belönas. Man diskuterade att starta en propagandakampanj för att stimulera intresset för förslagsverksamheten.

F. ö. diskuterade man vid sammanträdet vissa transportproblem på avdelning 26 samt om bolaget skulle kunna träffa överenskommelse med någon läkare att tillämpa sjukkassexata vid behandling av bolagets personal.

Svenska Radiobolaget.

Sammanträde den 1 mars 1951.

Till ny ledamot för företagsledningen anmäldes vid sammanträdet hr J Söderberg.

Information för nyanställda

En broschyr, som skall utdelas till de nyanställda på verkstaden, håller på att utarbetas. Den förelåg vid sammanträdet i koncept, och ledamöterna fick tillfälle att framföra sina synpunkter på det framlagda förslaget. Broschyren kommer att omfatta en kort historik över företaget, redogörelse för den nuvarande organisationen samt upplysningar om sanitära anordningar, sjukförsäkring, lunchrum, m. m.

Förslagsverksamheten

Fyra förslag hade belönats med sammanlagt 200 kronor.

För att stimulera intresset för förslagsverksamheten har överenskommit, att en radioapparat varje år skall utlottas bland de förslagsställare som fått ersättningar under året. Även de förslagsställare, som tidigare erhållit belöning, skall få möjlighet att vinna en radioapparat, då dragning på ytterligare en radioapparat i år skall göras bland dem.

Rökningsförbudet

En uppmjukning av räkningförbudet önskades av hr Pettersson. På grund av arbetets art är brandrisken stor på många avdelningar, framhöll hr Wirén. Då brandmyndigheterna inte heller vill tillåta någon uppmjukning av bestämmelserna rörande rökning på arbetsplatsen, är det icke möjligt att nu göra någon ändring, framhölls det.

Vid sammanträdet diskuterades även några sanitära frågor.

Aktiebolaget Alpha, Sundbyberg.

Sammanträde den 15 mars 1951.

Till ny ordinarie ledamot i nämnden har arbetarna utsett hr A Pettersson. Till suppleanter har utsetts frk V Hultman, fru R Lind samt hrr T Persson och L Stridh.

Musikutsändningarna

Anläggningen för musikutsändning var nu klar. Det ansågs därför lämpligt att tillsätta en kommitté med representanter för bolaget och de anställda, som skulle handha programmen. Ledamöter i kommittén blev hrr B Larsson, T Persson och S A Segelström samt fru G Olsson. Byte av skivor mellan fabrikena i Sundbyberg och Uddevalla föreslogs under diskussionen.

Förslagsverksamheten

Fyra förslag hade inlämnats till verkstadens förslagskommitté. Av de tre förslag, som behandlats, hade ersättning utbetalats för ett av dem med 25 kronor.

Bokslutet för år 1950

Orderingången, som i början av året var nedåtgående, visade under det andra halvåret en ökning, som alltjämt fortgår, sade herr Rössel i sin bokslutsöversikt. F. n. är det framförallt två problem, som är besvärliga, nämligen bristen på arbetskraft och materialbristen.

Omsättningen var år 1950 ungefär lika stor som föregående år. Av tillverknings levererades ca 80 % till koncernföretag. Uddevallas andel i omsättningen var ca 10 %.

Nettovinsten för år 1950 var icke så stor som tidigare, vilket bl. a. sammanhänger med att företaget icke kunnat utnyttja hela sin kapacitet i början av året. Vidare hade ombyggnadsarbeten dragit stora kostnader. I genomsnitt var under år 1950 anställda 557 arbetare och 209 tjänstemän.

Aktiebolaget Ermex.

Sammanträde den 30 mars 1951.

Sedan föregående sammanträde hade nyval förrättats. Nämndens sammansättning är därefter följande:

Företagsledningens representanter: hrr H Ramstedt (ordf.), M Hagengård och R Lindgren.

Arbetarnas representanter: Fru T Burström, hrr B Lövgren och P Pettersson.

Suppleanter: Fru I Afzelius, fru B Jernberg, hr E Burström.

Tjänstemännens representanter: hrr T Ekstedt och S Josephson (sekr.).

Suppleant: hr K G Linnell.

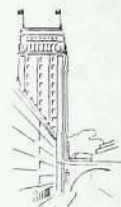
Frånvarostatistik

Tillgängliga siffror tyder på att de kvinnliga anställda genomsnittligt är frånvarande från arbetet flera timmar per år än de manliga. Frånvaron minskar inte endast arbetsförtjänsten för de anställda, framhöll hr Ramstedt, utan försvårar även planeringen för arbetsledningen och stör produktionen. Genom lämplig propaganda vill man för alla anställda påvisa vikten av att så litet frånvaro från arbetet som möjligt förekommer.

Lunchrummet

Det vore värdefullt för de anställda, om möjlighet funnes att under lunchrasten få köpa bröd och saft i lunchrummet, framhöll fru Burström. Man skulle undersöka, om detta går att ordna.

Vid sammanträdet lämnade ordföranden en översikt över konjunkturen.

Försäljningsbolaget.

Sammanträde den 4 april 1951.

Efter nyvalet har nämnden följande sammansättning:

Företagsledningens representanter: hrr Åke Belfrage, John Ericsson, Tore Ericsson (ordf.), Ivan Lund, Åke Morling.

Suppleanter: hrr Stig Richter, Viljo Salminen.

Arbetarnas representanter: hrr Ivar Alsterbäck, Åke Hellman, Karl Hurtig, Folke Ljungquist, Lennart Svensson.

Suppleanter: hrr Gösta Albinsson, Göte Ericsson, Bertil Hammarlund, Paul Herberthz.

Tjänstemännens representanter: hrr Hans Ander, Harry Ekström, Åke Engqvist.

Suppleanter: hrr Bertil Granqvist, Walter Karlsson, Oskar Nilsson.

Företagsombud för filialen i Malmö: hr Egon Kantz.

Suppleant: hr Åke Magnusson.

Sysselsättningen var god under år 1950, framhöll hr Morling i sin bokslutsöversikt. Antalet anställda var i genomsnitt 266 arbetare och 161 övriga. I löner till arbetarna hade under året utbetalats 1 761 000 kr. För bolagets övriga anställda utgjorde lönesumman 1 241 000 kr.

Faktureringen under året var den hittills högsta. Orderstocken har emellertid minskat betydligt, och det finns därför anledning att förmoda att fullt så stor fakturering icke kommer att uppnås innevarande år.

Vissa förskjutningar mellan olika poster i balansräkningen hade skett sedan föregående bokslut. Värdet på anläggningar under utförande var nu således mindre, medan varulager och kundfordringar var större än tidigare. Företaget finansieras till största delen genom lån från moderbolaget samt genom förskott från kunder. Då nu kundförskotten minskat något, hade mera kapital fått upplånas från LME.

Ordersituationen

Faktureringen har under året varit större än ordergången, och detta har medfört, att orderstocken har minskat, påpekade ordföranden. Orderstocken var emellertid tidigare stor, varför denna utveckling icke är oroande i och för sig. Samtidigt har dock en förskjutning ägt rum av de inkommande ordena så tillvida att anläggningsordena har minskat, medan övriga order har ökat. På grund av den stora roll brandalarmanläggningarna spelar för montörernas sysselsättning, försöker man att hålla försäljningen uppe beträffande detta försäljningsobjekt.

Vid sammanträdet diskuterades vissa punkter i en sammanställning av de instruktioner, som gäller för montörerna och som nyligen utlämnats.

Stationsmontagen.

Sammanträde den 13 april 1951.

Företagsnämnden är ett organ för information och samråd, sade överingenjör Patricks, när han hälsade ledamöterna välkomna till nämndens första sammanträde. För att gott resultat av nämndarbetet skall kunna uppnås, fordras ärlighet och förståelse och att alla så mycket som möjligt bortser från gruppintressen, framhöll han.

Den nya företagsnämnden har följande sammansättning:

Företagsledningens representanter: hrr G Hanses, E Ledin, M Patricks (ordf.).
Suppleanter: hrr S Askeholm, N Dahl.

Arbetarnas representanter: hrr F Colledrud, A Gustavson, E Malmgren, S Seglin.
Suppleanter: hrr E Andersson, H Eriksson, B Johansson, G Lind.

Tjänstemännens representanter: hrr I Porsvall, L Ölander.

Suppleanter: hrr Fr. Andersson, G Jarbert.

Till sekreterare utom nämnden utsågs hr Nils Svensson, Di.

Förslagsverksamheten

Någon organiserad förslagsverksamhet har tidigare icke varit ordnad särskilt för stationsmontagen men man kom nu överens om att försöka väcka intresse till liv för en sådan. Som framgår av ett utskänt cirkulär, kan förslag insändas till ordföranden, som sedan föredrar dem på nämndens sammanträden.

Organisationen av stationsavdelningens montagesektion

Sektionen handhar montage av växlar både i Sverige och utlandet, sade hr Ledin. Sektionen är uppdelad på två slags grupper: de som ombesörjer för sektionen gemensamma ärenden och de som utför direkt montagearbete. Till den förra typen av grupper hör Zma, Zmb och Zmt. Dessa grupper svarar bl. a. för materiel- och verktygsanskaffning, redovisnings- och avlöningsfrågor, arbetsstudier samt konstruktion av apparater och hjälpmateriel för provningar.

Direkt med montage arbetar Zmy, som har hand om utlandsmontagen, Zms, Zmg och Zml, som har hand om montage och provning av stationer och växlar i Stockholm resp. i Göteborg och i landsorten, samt Zmj, som har hand om anläggningarna för Statens Järnvägar.

En långtidsprognos, som gjordes år 1947 beträffande tillgången på montagearbeten i landet, gav sådana resultat, att det finns anledning att se ljust på arbetstillgången för montageavdelningens del, meddelade ordföranden som svar på en fråga av hr Seglin.

Vid sammanträdet behandlades för övrigt vissa formella frågor. Vidare överenskomts att ordföranden skulle göra en hänvändelse till fritidsorganisationerna med uppmaning att se till, att stationsmontagen alltid i god tid tillsändes tillräckligt antal affischer betr. fritidssysselsättningen etc.

Aktiebolaget Rifa, Ulvsunda.

Sammanträde den 19 april 1951.

Ordföranden meddelade, att hrr S Brahme och T Bohlin utsetts till nya representanter för företagsledningen i stället för hrr Trapp och Olofsson, vilka slutat hos bolaget. Till ny suppleant i stället för hr Bohlin har utsetts hr O Isvén.

Organisations- och personaländringar

Till ny verkstadschef har utsetts hr S Brahme från Huvudfabriken i Midsommarkransen, meddelade hr Olstedt. Ritkontoret kommer i försättningen att sortera direkt under hr Brahme. Inköpsavdelningen skall tills vidare sortera direkt under verkställande direktören.

Fritidskommitté

Vid förra sammanträdet diskuterades bildandet av en fritidskommitté. Nu meddelades, att kommittén kommer att bestå av fru Bergman, fröken Palm samt hrr Tapper, Fröjd, Hägglund och Dufvander. Kommittén har fått ett anslag från bolaget.

Förslagsverksamheten

Hr Olstedt meddelade, att hr Brahme ingår i förslagskommittén som ersättare för hr Trapp. Kommittén har vidare utökats med hr Eklund från företagsledningen och hr G Andersson från arbetarna.

Sex förslag hade inlämnats sedan föregående sammanträde. Av olika skäl hade de icke kunnat färdigbehandlas till dagens sammanträde. Behandlingen kommer att påskyndas.

Marknadsutvecklingen och produktionsläget

Efterfrågan på bolagets produkter är stigande liksom produktionen, meddelade hr Olstedt. Faktureringen har ökat. Orderstocken motsvarar för närvarande ca fem månaders tillverkning med nuvarande kapacitet. Några allvarigare råmaterialsvårigheter har ännu ej uppstått.

Efter årsskiftet har det blivit något lättare att få tillräckligt med personal, anförde hr Eklund. Arbetsstyrkan har sedan dess ökat med 75 arbetare, varav ca hälften kvällsarbetare. För närvarande uppgår verkstadspersonalen till 303 personer.

Bokslutet 1950

Hr Dufvander kommenterade bolagets förvaltningsberättelse, balans- samt vinst- och förlusträkningar. Beträffande den förlust, som uppkommit under verksamhetsåret, meddelade ordföranden, att bolaget under 1950 alltjämt varit under uppbyggnad och att det därigenom naturligtvis uppstått vissa tomgångsförluster. Vidare har nya och omkonstruerade produkter i stor omfattning satts i tillverkning, vilket inneburit extra kostnader. När faktureringen ökas, kommer ett bättre resultat att kunna uppvisas. Redan innevarande år beräknas en avsevärd förbättring ske.

Arbetarnas syn på produktionen

Fru Lager anförde, att arbetarna önskar känna ansvar för produktionen och för produktionens kvalitet. Det förekommer

kassationer, som beror på slarv, vilket naturligtvis bör rättas till. Det har emellertid hänt, att arbetare, som påpekat för sitt närmaste arbetsbefäl, att en sak borde göras på ett annat sätt eller att någonting är fel, blir bemött på ett sådant sätt, att vederbörande alldeles tappar lusten att återkomma med sina synpunkter. Om detta förekommer i större utsträckning, innebär det, att arbetarna förlorar ansvarskänslan för produktionen. Det måste råda ett sådant förhållande mellan arbetare och befäl på avdelningen, att arbetarna vågar komma med sina synpunkter utan rädsla för ovänligt bemötande.

Hr Olstedt meddelade, att en arbetare, som upptäcker fel eller kan komma med förbättringsförslag, bör framföra sina synpunkter till arbetsbefälet. Detta skall för arbetarnas del icke behöva innebära risk för ovänligt bemötande.

Vid sammanträdet behandlades dessutom i korthet omhändertagandet av nyanställda, en fråga som företagsledningen kommer att ägna uppmärksamhet, samt vissa skyddsfrågor.

Huvudfabriken.

Sammanträde den 4 maj 1951.

Ordföranden meddelade, att hr Åke Andersson, tidigare ledamot av företagsnämnden, har utsetts till personalkonsulent vid Huvudfabriken från den 1 juni.

Förslagsverksamheten

Fem förslag hade sedan föregående sammanträde inlämnats till verkstadens förslagskommitté. Fyra av dem hade färdigbehandlats, och av dessa hade två belönats med sammanlagt 150 kronor.

Till kontorets förslagskommitté hade nio förslag inlämnats, varav tre belönats med sammanlagt 225 kronor. Tre förslag hade ännu icke färdigbehandlats.

Arbetsstudieavdelningens organisation och arbetssätt

Tjugonio arbetsstudiemän är anställda på Huvudfabrikens arbetsstudieavdelning, deras medelålder är 35 år, och deras genomsnittliga anställningstid är tre år, sade hr Boye som svar på de frågor, som framställdes vid föregående sammanträde. Under de tre senaste åren har omställningen av personal på avdelningen varit ca 20 % per år.

Några av arbetsstudiemännen har gått igenom teknisk högskola och flertalet avlagt annan ingenjörsexamen. En del har folkskoleutbildning kompletterad med studier på fritid.

Senaste året sattes 5 300 direkta ackord och 7 800 syntetiska ackord. Ackord, som satts för mindre arbeten, ingår ej i dessa siffror. Kostnaden för en arbetsstudie uppgår genomsnittligt till ca 15 kronor.

Den omvärdering till tempoarbeten av arbeten, som tidigare räknats som yrkesarbeten, är psykologiskt sett mindre lämplig, ansåg hr Nordström. Även om det förtjänstmässigt icke har någon betydelse, skapar det lätt irritation, ansåg han. Någon medveten nedvärdering av några arbeten har ej gjorts, sade hr Boye. Vid omläggning på grund av rationalisering har kanske ibland vissa ändringar i klassificeringen fått göras.

Arbetsstudier i Amerika

Mycket tid och pengar lägges ned på metodstudier i amerikansk industri, sade hr Boye i en redogörelse för erfarenheterna från sin studieresa. På grund av den långt drivna specialiseringen och de på grund därav mycket stora serierna lönar sig också dessa metodstudier. Vid stora företag är det ofta vissa arbetsstudiemän, som ägnar sig åt metodstudier, medan andra sköter tidsstudier i samband med ackordsättning.

Många välrationaliserade arbetsplatser kunde också uppvisas, där man med framgång kunnat tillämpa principerna för god rörelseekonomi. Påtagligt var även, sade hr Boye, att arbetsstudieteorierna helt accepterats av både förmän och arbetare. Detta erkännande har dock kommit först efter långvariga diskussioner och efter lång upplysningsverksamhet. I föregående nummer av Kontakten finnes en utförligare artikel angående reseintrycken, till vilken hänvisas.

Kvalitetsmedvetande

Vi försöker visa den anställda vilken funktion den detalj han tillverkar har i den färdiga produkten och vilka följder mindre god kvalitet på denna detalj kan få på hela produktens funktionsduglighet, sade hr J Ericsson beträffande den vandringsutställning, som för närvarande visas på verkstaden. Vi hoppas, att detta skall medverka till att alla hjälper till att slå vakt om en hög kvalitet på våra produkter.

Brister i kvaliteten medför stora kassationskostnader för bolaget, sade hr Thorelli, men det farligaste är dock, om någon detalj av mindre god kvalitet kommer ut till våra kunder, då detta kan kosta oss vårt goda renommé.

Investeringsplaner

Det är just nu tre byggnadsprojekt, som är aktuella, meddelade ordföranden. Svå-

righeterna att få byggnadstillstånd gör emellertid, att det ej går att säga, när de kan påbörjas.

Vid Huvudfabriken planeras en kontorsbyggnad av samma storleksordning som tornhuset. Det är huvudsakligen de tekniska avdelningarna, som behöver få ökade utrymmen. Dessutom planeras en mindre byggnad, som skulle inrymma lagerlokaler samt garage.

De två övriga byggnadsprojekt, som är aktuella är dels en utbyggnad av Sieverts Kabelverk samt en matsalsbyggnad där och dels den första etappen på ombyggnadsprogrammet av Kabelverket i Älvsjö. Den mark, där fotbollsplanen nu ligger, kommer att tagas i anspråk av den planerade byggnaden vid Huvudfabriken, påpekade hr Nordström. Ordföranden ansåg det dock möjligt att utvidga den nuvarande handbollsplanen till fotbollsplan. Hur det för idrott disponibla området skall disponeras bör emellertid Idrottsklubben i första hand få avgöra, ansåg han.

Önskvärdheten av nya lokaler för verktygsavdelningen framhölls av hr Fast. Då någon utbyggnad av verkstadslokaler ej är aktuell, är det ej möjligt att nu ställa några förhoppningar om lokalbyte i utsikt, sade hr Thorelli.

Råvarusituationen

Vårt behov av råvaror är relativt väl täckt till årets slut, meddelade hr Thorelli. Icke heller det första kvartalet nästa år torde några materialsvårigheter behöva komma att uppstå. Hur utvecklingen senare kan komma att gestalta sig är det nu omöjligt att uttala sig om. Det är f. n. bristsituationen och extremt höga priser på ett flertal råvaror. Största bristen råder kanske just nu på legeringsmetallerna, sade hr Thorelli.

Vid sammanträdet fastställdes ett par mindre ändringar av bestämmelserna för förslagsverksamheten samt diskuterades uppläggningsen av en propaganda bland företagets kvinnliga personal för anslutning till lottarörelsen.

*Är Din idé ett
gott förslag*

*Deltag då i förslagsverk-
samheten. Det lönar sig*